

**KURZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONA
RĪCĪBAS PLĀNA 2010.-2013.GADAM
IEVIEŠĀNAS PROGRESA PĀRSKATS PAR
2011. UN 2012.GADU**

Kuldīga 2013

Saturs

Ievads	3
1. Vispārīgs reģiona sociālekonomiskās situācijas raksturojums	4
1.1. Iedzīvotāju skaits un tā izmaiņas	4
1.2. Demogrāfiskā slodze	6
1.3. Bezdarba līmenis	8
1.4. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi	10
1.5. Ekonomiski aktīvās tirgus sektora statistikas vienības	11
1.6. Teritorijas attīstības līmeņa novērtējums	12
2. KPR rīcības plāna ieviešanas rezultāti	16
2.1. Prioritāšu un rīcības virzienu ieviešanas rezultāti	16
2.2. Rīcības plānā iekļauto projektu ideju ieviešanas rezultāti	17
3. Pārskats par Kurzemes plānošanas reģiona pašvaldību attīstības programmām	19
4. Secinājumi un priekšlikumi	21
Pielikumi	23

Ievads

Kurzemes plānošanas reģiona (turpmāk tekstā – KPR) Rīcības plāns 2010.-2013.gadam uz šo brīdi ir galvenais stratēģiskais Kurzemes teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā definētas reģiona ilgtermiņa (20 gadiem) un īstermiņa (3 gadiem) attīstības prioritātes un noteikti rīcības virzieni reģiona izvirzīto mērķu un uzdevumu sasniegšanai.

KPR Rīcības plāna 2010.-2013. gadam ieviešanas progresa pārskata (turpmāk tekstā – Progresa pārskats) mērķis ir veikt esošās situācijas izvērtējumu par Kurzemes plānošanas reģiona Rīcības plāna izpildi. Progresa pārskats ir sagatavots, lai nodrošinātu ar informāciju sabiedrību, politiķus un citas ieinteresētās puses par veiktajām darbībām Rīcības plānā izvirzīto mērķu un uzdevumu sasniegšanai, identificētu problēmas un iespējas, pamatotu jaunus plānošanas attīstības dokumentos un projektos nosprauzamos mērķus, uzdevumus un sniegtu priekšlikumus darbības uzlabošanai.

Pārskatu sagatavoja Kurzemes plānošanas reģiona Plānošanas nodaļa. Pārskata struktūra un rezultatīvie rādītāji izvēlēti, ņemot vērā 2011.gadā ESF projekta „Kurzemes plānošanas reģiona pakalpojumu kvalitātes uzlabošana” ietvaros izstrādātās KPR Rīcības plāna uzraudzības sistēmas vadlīnijas, galvenokārt balstoties uz LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sagatavotajiem metodiskajiem ieteikumiem ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī, kas ietver ieteikumus efektīvas un kvalitatīvas plānošanas dokumentu uzraudzības sistēmas ieviešanai. Progresa pārskata periods ir 2011. un 2012.gads.

Pārskats apstiprināts KPR Attīstības padomes 2013.gada 30.jūlija sēdē ar lēmumu Nr.6.2. (sēdes prot.Nr.03/13, 6 §).

1. Vispārīgs reģiona sociālekonomiskās situācijas raksturojums

Sociālekonomiskās situācijas raksturošanai Kurzemes reģionā izmantoti šādi teritorijas attīstības pamatrādītāji:

- iedzīvotāju skaita izmaiņas pēdējo 5 gadu periodā;
- demogrāfiskās slodzes līmenis;
- bezdarba līmenis;
- iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pašvaldību budžetā uz 1 iedzīvotāju;
- ekonomiski aktīvo tirgus sektora statistikas vienību skaits uz 1000 iedzīvotājiem;
- teritorijas attīstības līmeņa indekss.

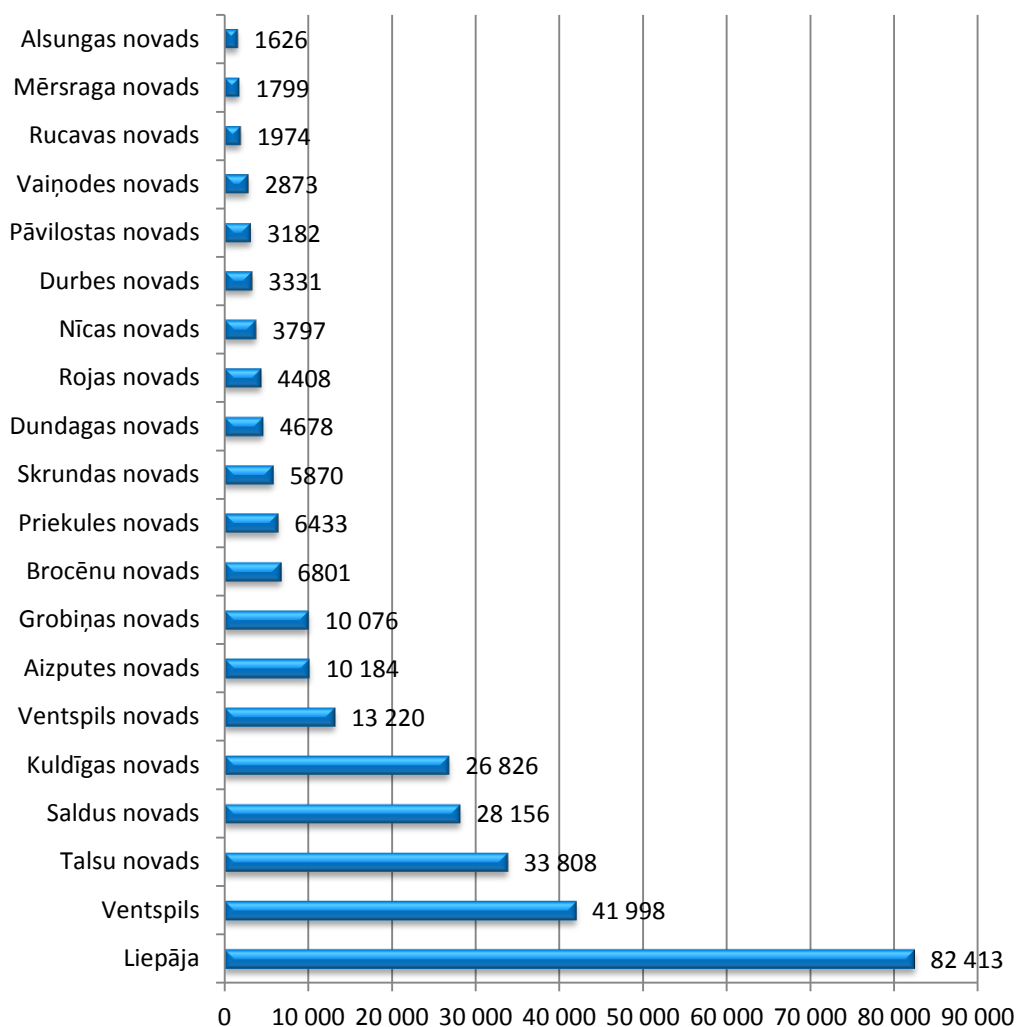
Šajā nodaļā izmantoti Valsts nekustamā īpašuma aģentūras (turpmāk – VRAA) ikgadējo pārskatu dati par reģionu attīstību 2011. un 2011.gadā. VRAA aprēķini veikti pēc PMLP datiem.

1.1. Iedzīvotāju skaits un tā izmaiņas

2012.gada sākumā Kurzemes plānošanas reģionā dzīvoja 293 453 cilvēki, t.i. 13,2 % no Latvijas iedzīvotāju kopskaita. Vislielāko īpatsvaru sastāda republikas pilsētu iedzīvotāji – Ventspilī un Liepājā dzīvo 42,4 % no visiem Kurzemes reģiona iedzīvotājiem (skat. 1.attēlu). Vismazākais iedzīvotāju skaits ir pēc platības mazākajos novados – Alsungas un Mērsraga novadā, kā arī no valsts galvaspilsētas visattālāk esošajā Rucavas novadā.

Tāpat kā visā Latvijā iedzīvotāju skaits Kurzemes reģionā pastāvīgi samazinās. 2011.gada sākumā Kurzemes reģionā dzīvoja 296 529 cilvēku. Gada laikā iedzīvotāju skaits Kurzemes reģionā samazinājies par 3076 cilvēkiem.

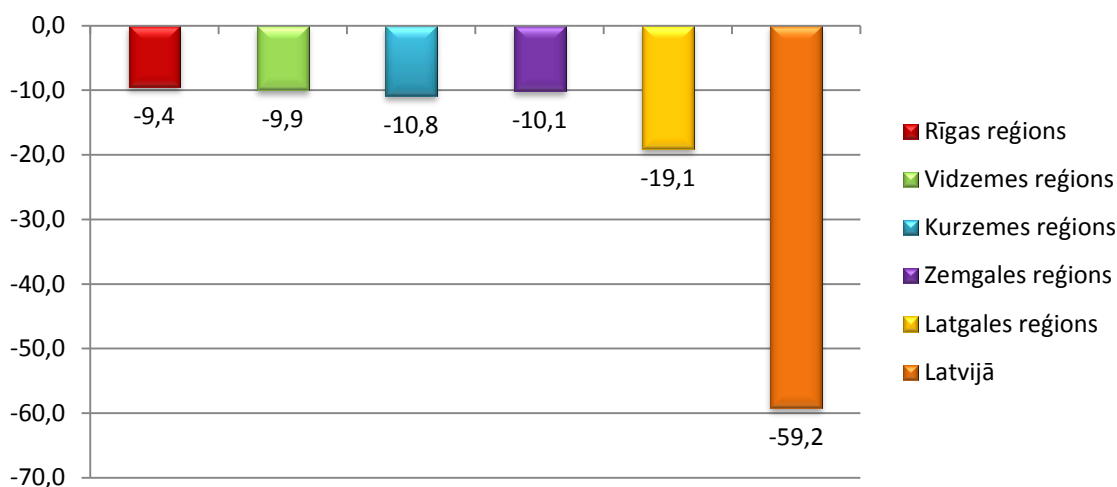
1.attēls Iedzīvotāju skaits 2012.g. sākumā (PLMP dati)

Pēdējo piecu gadu laikā iedzīvotāju skaits reģionā ir samazinājies par 10,8 tūkst. cilvēku (skat.2.attēlu). Salīdzinot ar citiem reģioniem, visvairāk iedzīvotāju skaits ir samazinājies Latgalē. Pārējos reģionos iedzīvotāju skaita izmaiņas ir līdzīgas.

Iedzīvotāju skaita samazināšanos ietekmē gan iedzīvotāju negatīvās dabiskās kustības īpatsvars, gan negatīvais iedzīvotāju ilgtermiņa migrācijas saldo.

2.attēls Iedzīvotāju skaita izmaiņas no 2008.g. sākuma līdz 2012.g. sākumam, tūkst.cilv.

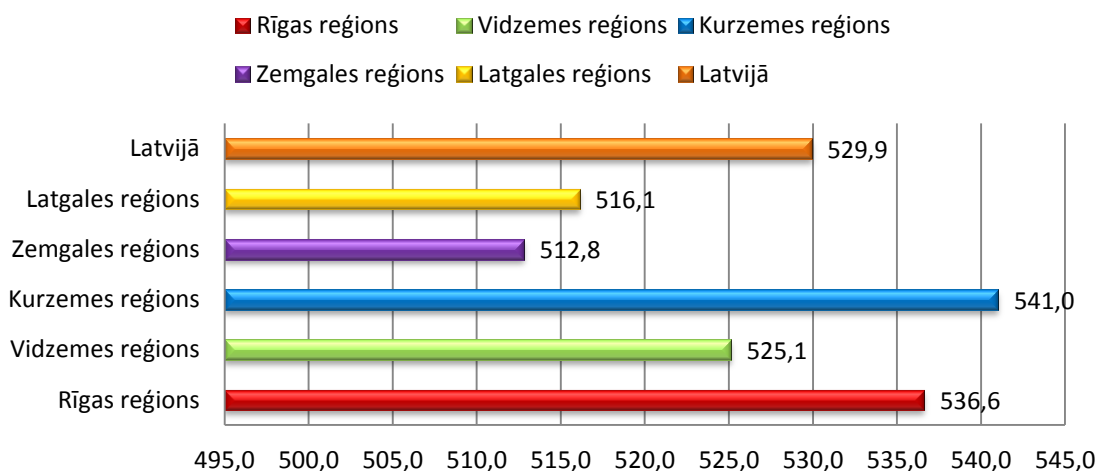

Progresa pārskata periodā iedzīvotāju skaits ir samazinājies vairāk nekā tika prognozēts. Iedzīvotāju skaitam joprojām saglabājas negatīva ilgtermiņa pieauguma tendence.

1.2. Demogrāfiskā slodze

Demogrāfiskās slodzes rādītājs paskaidro, kāds ir iedzīvotāju skaita līdz darbības vecumam un virs darbības vecuma uz 1000 darbības vecuma iedzīvotājiem. Latvijā kopš 2009.gada demogrāfiskā slodze palielinās, un 2012.gadā tā bija 529,9 (skat. 3.attēlu).

3.attēls Demogrāfiskā slodze plānošanas reģionos 2012.g. sākumā

Kurzemes reģionā ir augstāka demogrāfiskā slodze nekā citiem reģioniem un tā ir augstāka par vidējo Latvijā. To lielā mērā nosaka iedzīvotāju darbības vecumā emigrācija uz ārvalstīm un sabiedrības novecošanās procesi, kas Kurzēmē, izvērtējot iedzīvotāju sadalījumu atbilstoši vecuma grupām, notiek straujāk nekā citos reģionos Latvijā.

Pastāvīgo iedzīvotāju skaita attiecības starp trim galvenajām vecuma grupām, kā arī šo attiecību izmaiņas laika gaitā liecina par reģiona iedzīvotāju demogrāfisko un ekonomisko potenciālu.

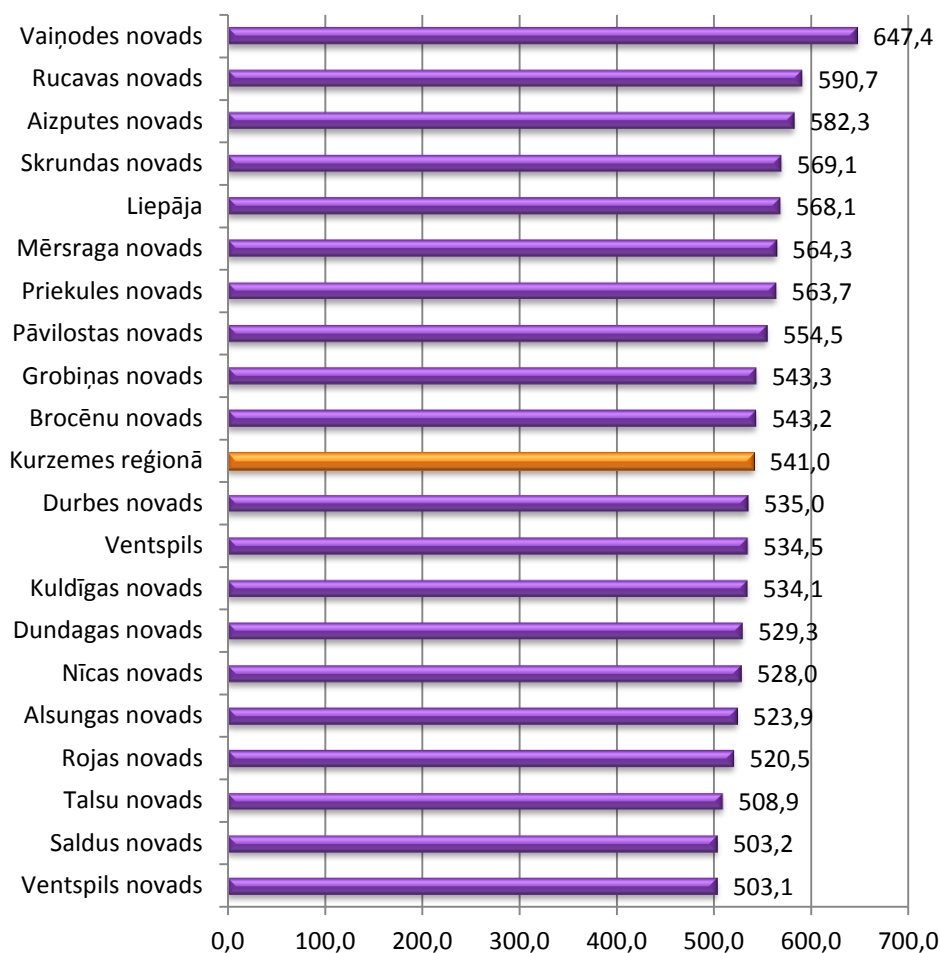
*1.tabula Iedzīvotāju sadalījums atbilstoši vecuma grupām Kurzemes reģionā
2009.-2012.g. sākumā, īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā, %*

	2009	2010	2011	2012
līdz darbības vecumam	14,9	14,7	14,6	14,5
darbības vecumā	65,3	65,3	65,2	64,9
virs darbības vecuma	19,8	20,0	20,2	20,6

Iedzīvotāju sadalījums vecuma grupās – līdz darbības vecumam, darbības vecumā un virs darbības vecuma, ļauj analizēt situāciju darba tirgū un liecina par attīstības iespējām teritorijā vai par attīstības ierobežojumiem darbaspēka trūkuma dēļ. 1.tabulā atspoguļota iedzīvotāju vecuma struktūra Kurzemes reģionā 2009.-2012.g.sākumā. Iedzīvotāju skaita attiecību starp trim vecuma grupām izmaiņas liecina par Kurzemes iedzīvotāju novecošanās procesu. Saskaņā ar CSP datiem 2010.gada sākumā Latvijas iedzīvotāju vidējais vecums bija 40,9 gadi, bet 2011.gada sākumā – 41,1 gads, Kurzemes reģionā – 40,5 gadi.

Reģionā visaugstākā demogrāfiskā slodze ir Vaiņodes novadā - 647,4, bet viszemākā – Ventspils novadā - 503,1 (skat.4.attēlu).

4.attēls Demogrāfiskā slodze 2012.g. sākumā

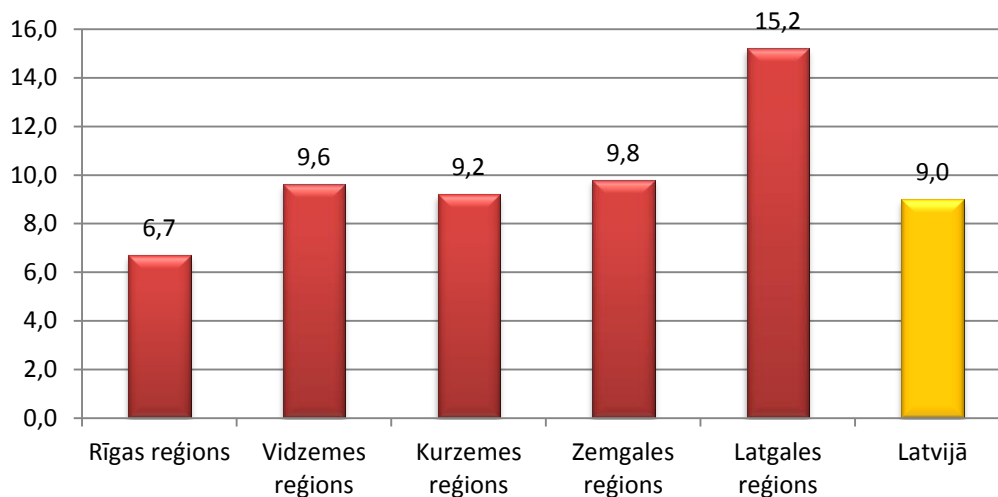
1.3. Bezdarba līmenis

Viens no galvenajiem Kurzemes reģiona teritorijas attīstības pamatrādītājiem ir bezdarba līmenis, ko aprēķina kā bezdarbnieku skaitu pret darbspējas vecuma iedzīvotāju skaitu. Saskaņā ar VRAA aprēķiniem, kas veikti pēc NVA un PMLP datiem, bezdarba līmenis Kurzemes reģionā 2012.gada sākumā, salīdzinot ar situāciju pirms gada, bija nokrities zem 10% atzīmes (9,2%) (skat.5.attēlu). Visaugstākais bezdarba līmenis 2012.gada sākumā bija Latgales reģionā – 15,2%, bet pārējos reģionos – zem 10 % atzīmes.

Augstākais bezdarba līmenis Kurzemes reģionā 2012.gada sākumā bija Skrundas novadā (13,4%), Vaiņodes novadā (12,3%) un Priekules novadā (12,0) (skat. 6.attēlu).

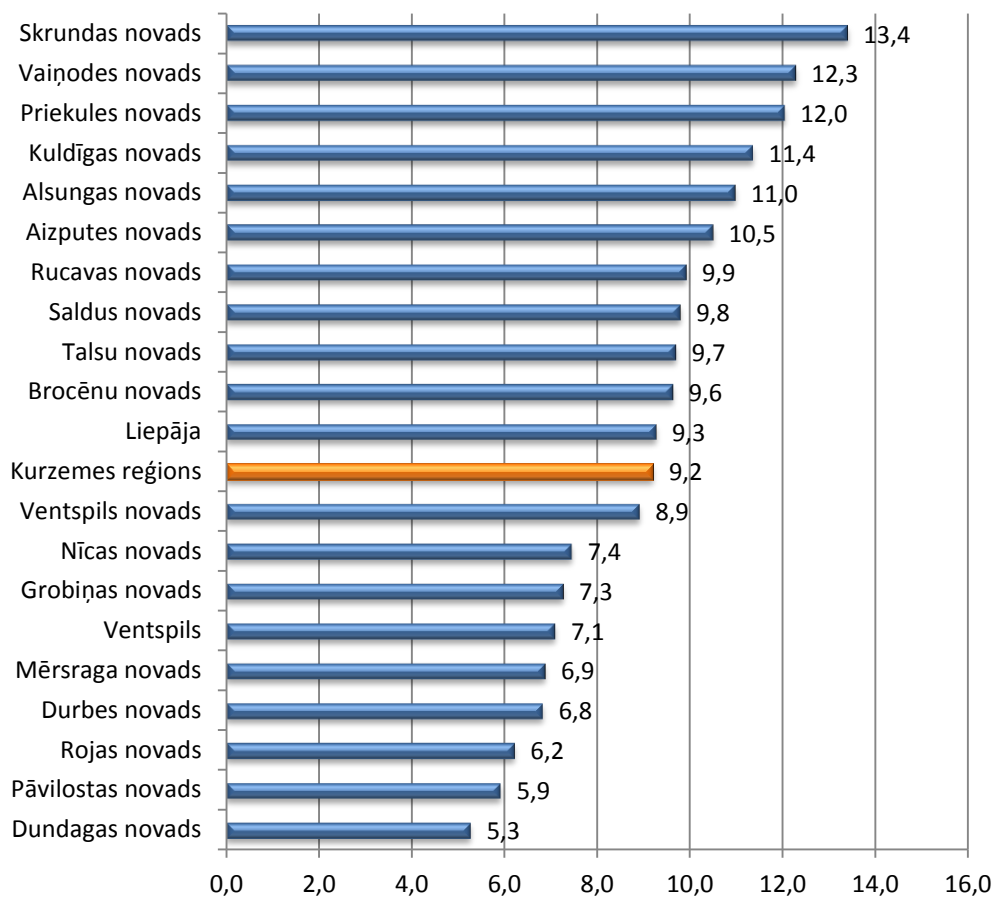

5.attēls Bezdarba līmenis reģionos 2012.g. sākumā, %

Zemākais bezdarba līmenis Kurzemes reģionā 2012.gada sākumā bija Dundagas novadā (5,3%) un Pāvilostas novadā (5,9%) (skat. 6.attēlu).

6.attēls Bezdarba līmenis 2012.g. sākumā, %

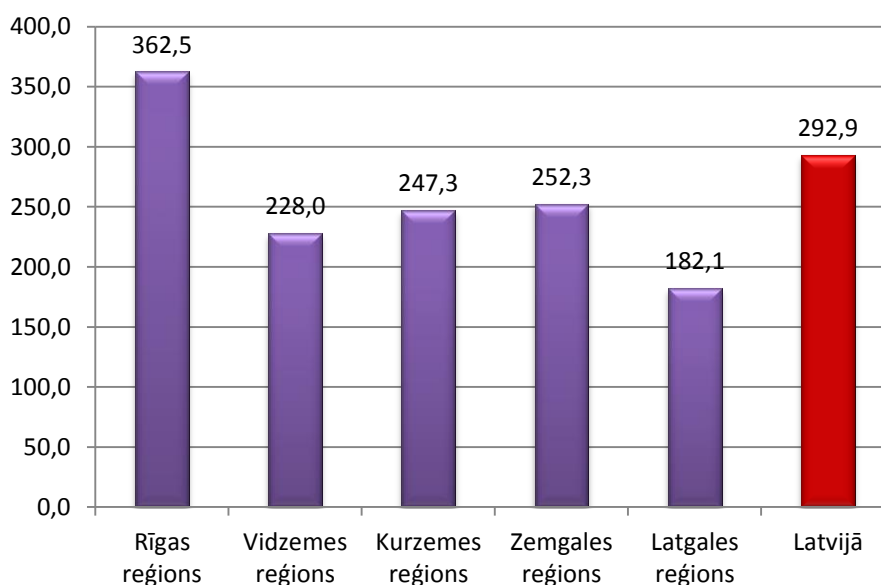

1.4. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi

Daļa no iedzīvotāju ienākuma nodokļa nonāk pašvaldības, kur atrodas ienākumu guvēja deklarētā dzīvesvieta, budžetā. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pašvaldību budžetā tieši ietekmē pašvaldības iespējas nodrošināt iedzīvotājiem ikdienā nepieciešamos pakalpojumus.

Salīdzinājumā ar 2010.gadu gan Latvijā kopumā, gan četros plānošanas reģionos iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu apjoms palielinājās. Rēķinot vidēji uz vienu iedzīvotāju, augstākie iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pašvaldību budžetā 2011.gadā bija Rīgas reģionā (Ls 362,5), bet pārējos reģionos tie bija zemāki nekā vidēji valstī (skat.7.attēlu).

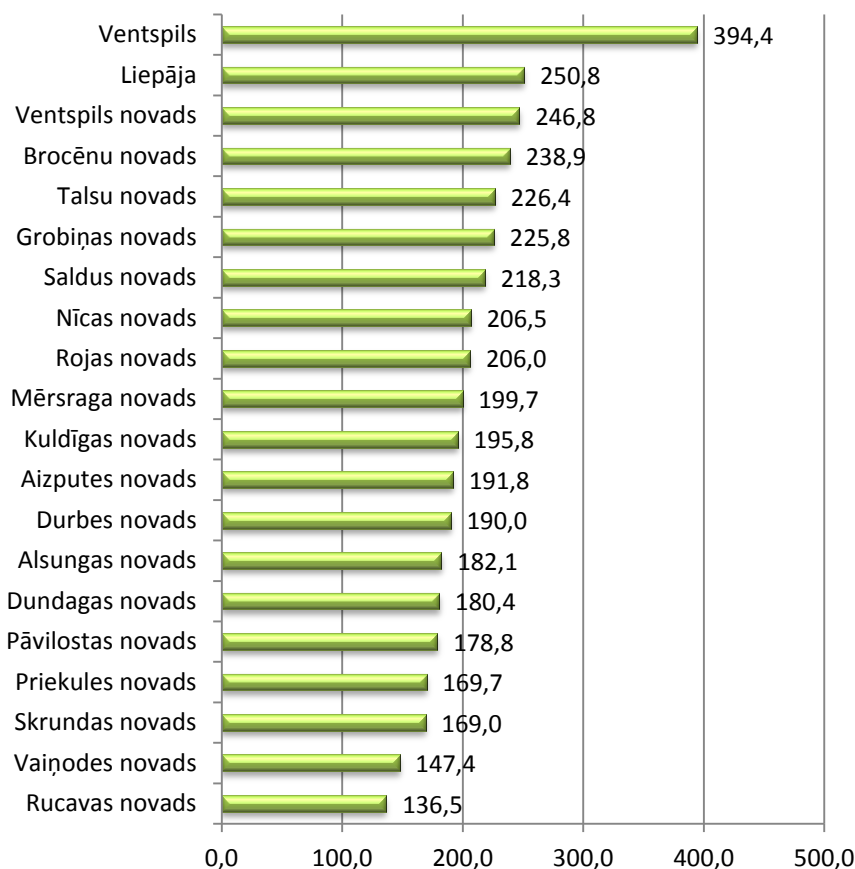
7.attēls Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pašvaldības budžetā uz 1 iedz. 2011.g., Ls

Vislielākie ieņēmumi Kurzemes reģionā 2011.gada sākumā no iedzīvotāju ienākuma nodokļa bija Ventspils pilsētas pašvaldības budžetā (Ls 394,4). Tālāk sekoja Liepājas pilsētas pašvaldība, un Ventspils, Brocēnu, Talsu un Grobiņas novada pašvaldības (skat. 8.attēlu).

Zemākie iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi 2011.gada sākumā bija Rucavas un Vaiņodes novada pašvaldību budžetos (skat. 8.attēlu).

8.attēls Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pašvaldības budžetā uz 1 iedz. 2011.g., Ls

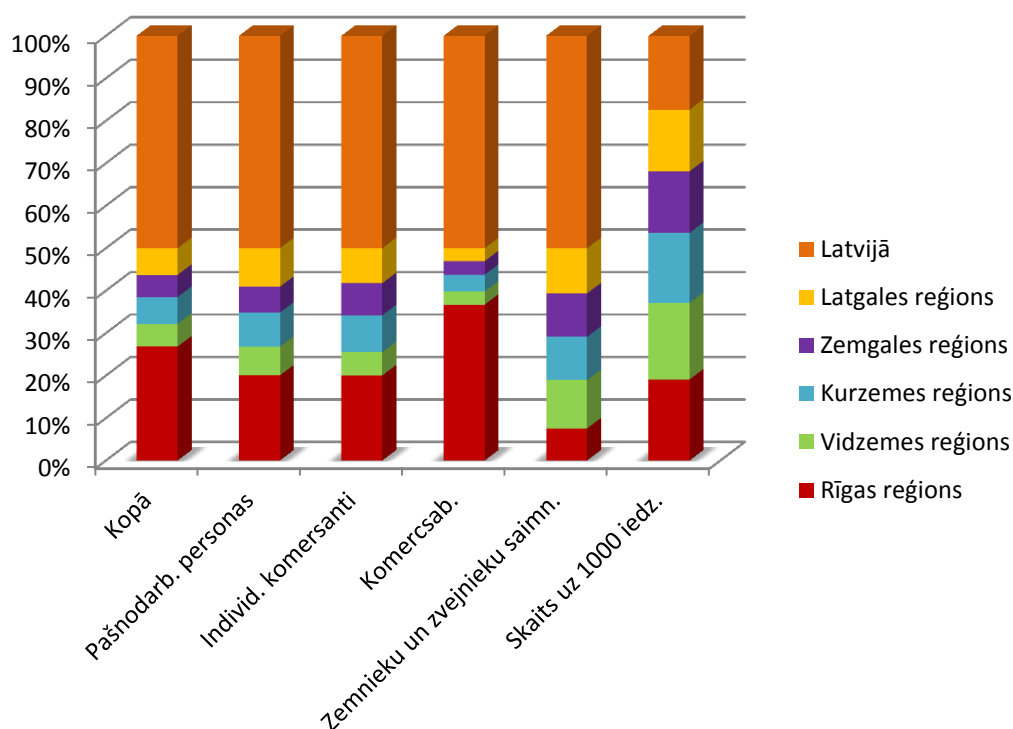
1.5. Ekonomiski aktīvās tirgus sektora statistikas vienības

Ekonomiski aktīvo tirgus sektora statistikas vienību skaits raksturo ekonomisko aktivitāti teritorijā. Saskaņā ar CSP provizoriskajiem datiem 2010.gadā valstī darbojās 135,1 tūkst. ekonomiski aktīvo tirgus sektora statistikas vienību, no tām Kurzemes reģionā – 17,1 tūkst. (skat. 9.attēlu).

Kurzemes reģionā 46,1% šo vienību bija pašnodarbinātās personas, 30% - komercsabiedrības, 15,7% - zemnieku un zvejnieku saimniecības, 8,3% - individuālie komersanti (skat. 9.attēlu).

2010.gadā vairāk nekā puse (53,6%) ekonomiski aktīvo tirgus sektora statistikas vienību darbojās Rīgas reģionā (skat.9.attēlu).

9.attēls Ekonomiski aktīvo tirgus sektora statistikas vienību skaits pa komercdarbības formām, 2010.g.

Papildus iepriekš aplūkotajam rādītājam ekonomisko aktivitāti raksturo ekonomiski aktīvo individuālo komersantu un komercsabiedrību, jeb uzņēmumu skaits (skat.9.attēlu). Individuālo komersantu un komercsabiedrību skaitu uz 1000 iedzīvotājiem iekļauj arī teritorijas attīstības indeksu aprēķinos.

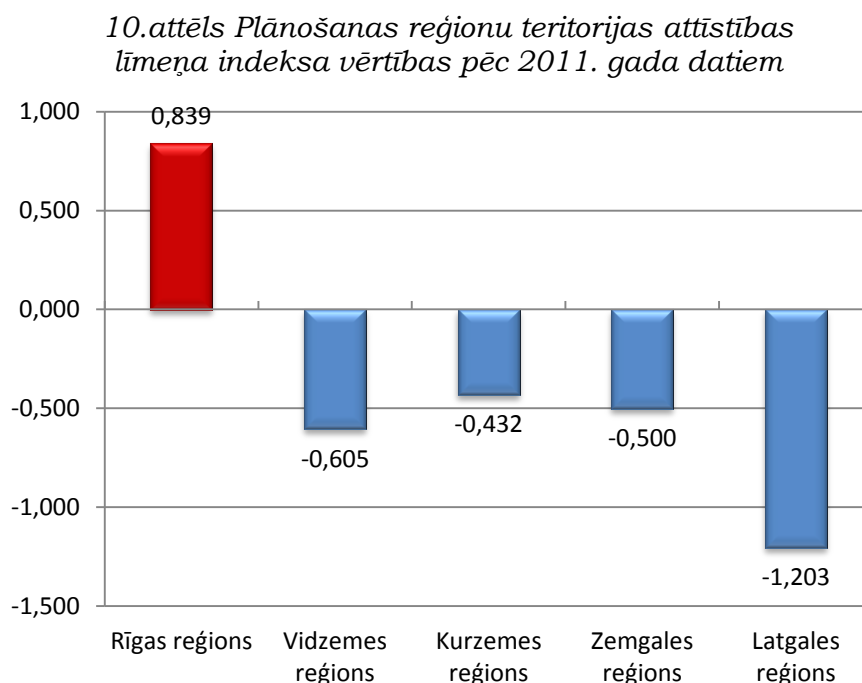
Kurzemes reģionā 2010.gadā darbojās 6,5 tūkst. ekonomiski aktīvo individuālo komersantu un komercsabiedrību. Pēc samazinājuma 2009.gadā uzņēmumu skaits pieauga gan visā valstī kopumā, gan arī četros reģionos. Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits samazinājās tikai Kurzemes reģionā, lai gan tikai par 4 vienībām jeb 0,06%.

1.6. Teritorijas attīstības līmeņa novērtējums

Lai novērtētu teritorijas attīstības līmeni, izmanto teritorijas attīstības līmeņa indeksa rādītāju.

Teritorijas attīstības līmeņa indekss raksturo attīstības līmeni konkrētās teritorijās attiecīgajā gadā, parādot teritoriju augstāku vai zemāku sociālekonomisko attīstību, salīdzinot ar vidējo attīstības līmeni šo teritoriju grupā.

Saskaņā ar 2011.gada datiem Kurzemes plānošanas reģiona teritorijas attīstības līmeņa indekss bija negatīvs (-0,432) tāpat kā Vidzemes, Zemgales un Latgales reģionam (skat. 10.attēlu). Plānošanas reģionu vidū kopš 1999.gada nemainīgi pozitīva teritorijas attīstības līmeņa indeksa vērtība ir bijusi vienīgi Rīgas reģionam, bet pārējos četros reģionos – pastāvīgi negatīva.

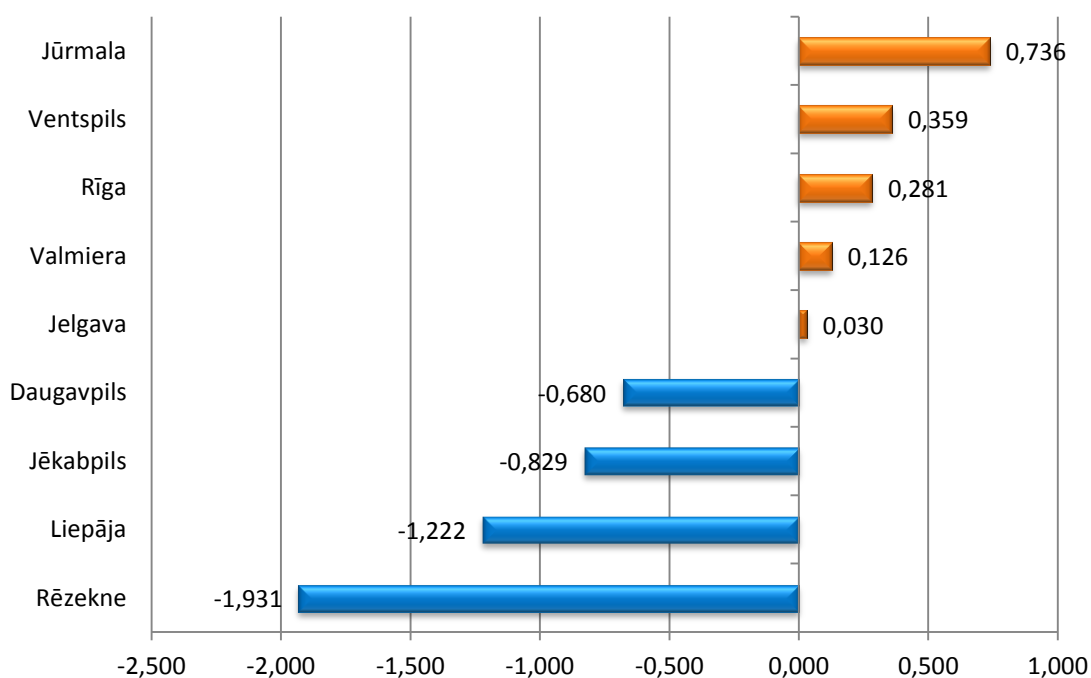
2011.gadā, salīdzinot ar 2010.gadu, Kurzemes reģionā teritorijas attīstības līmeņa indeksa vērtība nedaudz paaugstinājās, ko visbūtiskāk iespaidoja finanšu investīciju apjoms uz vienu iedzīvotāju, ko savukārt veido pašvaldībām izmaksātās valsts budžeta dotācijas ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu finansējumā.

Republikas pilsētu grupā Ventspils pilsēta ir ar pozitīvu teritorijas attīstības līmeņa indeksa vērtību, bet Liepāja – ar negatīvu (skat. 11.attēlu). 2010.gadā Ventspilij, pateicoties salīdzinoši strauji pieaugošajiem attīstības rādītājiem,

bija otrs augstākais attīstības līmenis aiz Jūrmalas, apsteidzot Rīgu. Savā grupā Ventspilij bija zemākais bezdarba līmenis un lielākie iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi uz vienu iedzīvotāju pašvaldības budžetā 2011.gadā, kas noteica pilsētas augsto pozitīvo teritorijas attīstības līmeņa indeksa vērtību.

Savukārt Liepājai ir negatīva teritorijas attīstības līmeņa indeksa vērtība, ko nosaka pilsētas attīstības pamatrādītāju atrašanās zem vidējā teritoriju grupā. 2011.gadā Liepāja bija 8.vietā savā grupā. Zemo vietu noteica augstais bezdarba līmenis, zemie iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi uz vienu iedzīvotāju pašvaldības budžetā un visaugstākā demogrāfiskā slodze savā grupā.

11.attēls Republikas pilsētu teritorijas attīstības līmeņa indeksa vērtības pēc 2011. gada datiem

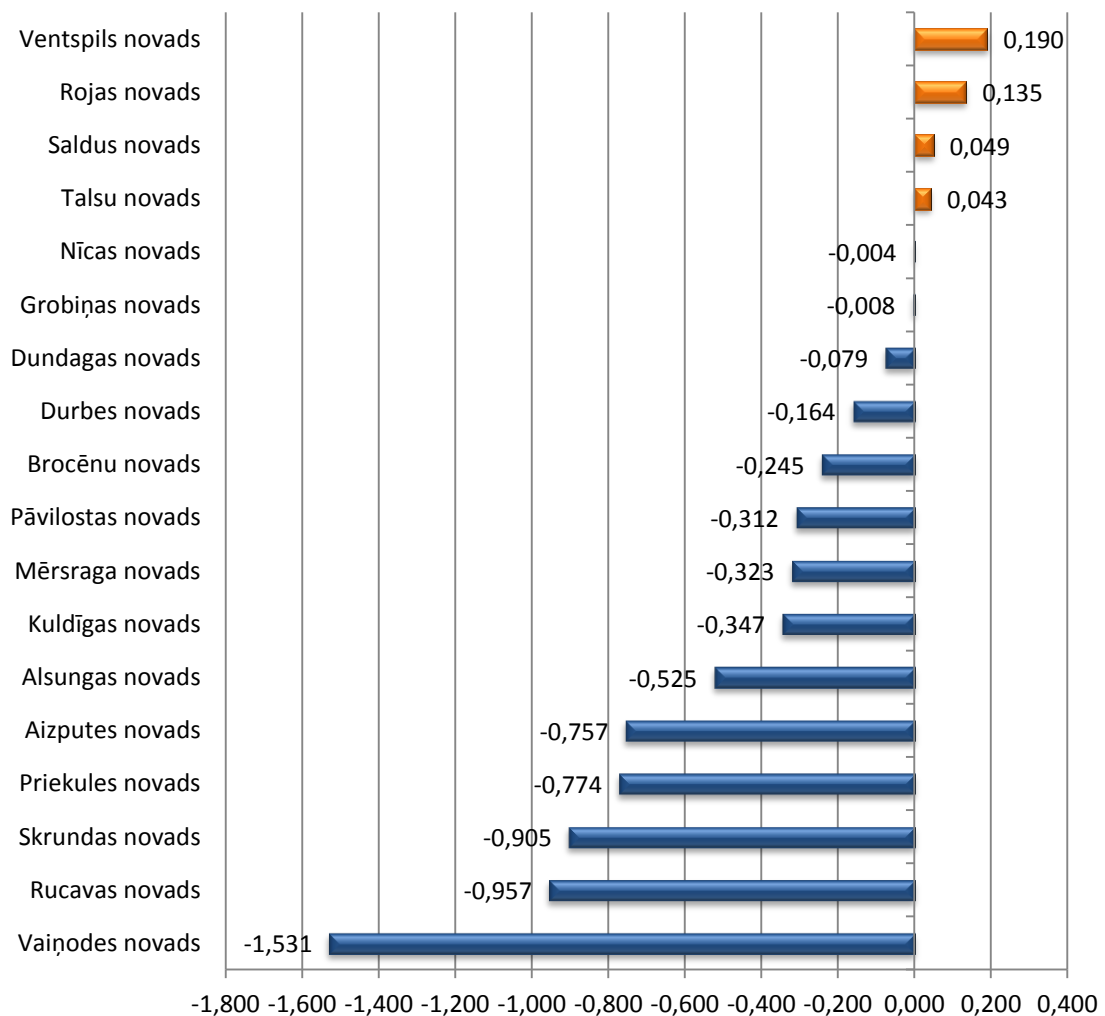

Novadu grupā pozitīva teritorijas attīstības līmeņa indeksa vērtība ir 4 Kurzemes reģionā ietilpstošajiem novadiem - Ventspils, Rojas, Saldus un Talsu novadam (skat. 12.attēlu). Pārējiem 14 novadiem reģionā ir negatīva teritorijas attīstības līmeņa indeksa vērtība. Augstākā teritorijas attīstības līmeņa indeksa vērtība 2011.gadā bija Ventspils novadam (0,190), ko noteica salīdzinoši labie teritorijas attīstības pamatrādītāji savā grupā. Demogrāfiskā slodze un bezdarba līmenis Ventspils novadā ir zem vidējā novadu grupā, bet

iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pašvaldības budžetā uz 1 iedzīvotāju – virs vidējā.

Zemākā teritorijas attīstības līmeņa indeksa vērtība 2011.gadā bija Vaiņodes novadam (-1,931), kas ir viena no 10 zemākajām vietām visu novadu grupā Latvijā, ko nosaka sliktie Vaiņodes novada teritorijas attīstības pamatrādītāji. Demogrāfiskā slodze un bezdarba līmenis Vaiņodes novadā ir virs vidējā novadu grupā, bet iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi pašvaldības budžetā uz 1 iedzīvotāju – zem vidējā.

12.attēls Novadu teritorijas attīstības līmeņa indeksa vērtības pēc 2011. gada datiem

2.KPR rīcības plāna ieviešanas rezultāti

2.1. Prioritāšu un rīcības virzienu ieviešanas rezultāti

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu Kurzemes plānošanas reģiona attīstību, ir noteiktas piecas ilgtermiņa attīstības prioritātes un rīcības virzieni, kuru realizācija būtu veicama 20 gadu perspektīvā.

Definēto prioritāšu sasniegšanā nozīmīga loma ir projektiem, kurus ievieš gan plānošanas reģions, gan arī reģionā ietilpstošās pašvaldības. Lai novērtētu situāciju pārskata periodā, esam veikuši prioritāro rīcības virzienu analīzi, norādot KPR projektus, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai (sk. pielikumā Nr.1.)

Laika periodā no 2011.gada līdz 2012.gadam, Kurzemes plānošanas reģions ieviesis projektus, kas snieguši pienesumu rīcības plānā definēto prioritāšu sasniegšanai. Kurzemes plānošanas reģions startējot projektu konkursos ir vadījies pēc KPR Rīcības plānā apstiprinātajām prioritātēm un rīcību virzieniem, lai mērķtiecīgi veicinātu reģiona attīstību.

Atsevišķu pilsētu konkurētspējas izšķirošu priekšnosacījumu veidošanas viens no instrumentiem ir pēc Eiropas Komisijas iniciatīvas izstrādātā Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansēta prioritāte „Policentriska attīstība”, kas ir tieši vērsta uz to, lai sekmētu pilsētu konkurētspēju, atbalstot tādas ieguldījumus pilsētās:

- kas izvērsas inovatīvos attīstības problēmu risinājumos,
- kas ļauj pilsētai izcelt un nostiprināt savu specifisko attīstības potenciālu, ar ko tā papildina citu pilsētu izvēlētos darbības profilus,
- kas atstāj pozitīvu ietekmi uz apkārtējo teritoriju attīstību.

Prioritātes ietvaros Kurzemes plānošanas reģionā tika sniegts atbalsts nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centriem - Liepājas un Ventspils pilsētām, Kuldīgas, Saldus un Talsu novadiem, kas reģionu telpiskās plānošanas procesā ir noteikti kā spēcīgākie attīstības centri, kas spēj būtiski sekmēt reģionu un visas valsts konkurētspējas celšanos, atstājot labvēlīgu ietekmi uz apkārtējām teritorijām. Kā arī atbalsts tika sniegts Aizputes, Grobiņas un Ventspils novadiem. Papildus atbalsta saņēmēju noteikšanā tika ņemti vērā pilsētu sociāli ekonomiskās attīstības rādītāji, izvērtējot

maksimālai investīciju atdevei nepieciešamo resursu koncentrāciju un investīciju apjomu, kas pilsētām ir pieejams citās Eiropas Savienības fondu 2007.-2013.gadam atbalsta aktivitātēs. Kā priekšnosacījums investīciju apguvei prioritātes ietvaros pilsētām, kas identificētas kā potenciālās finansējuma saņēmējas, izvirzīta prasība izstrādāt kvalitatīvu pašvaldības attīstības programmu kā reāli pielietojamu instrumentu mērķtiecīgai pašvaldības izaugsmes plānošanai, balstoties uz pašvaldībā esošajiem izaugsmes resursiem un aktuālajām vajadzībām investīciju piesaistei.

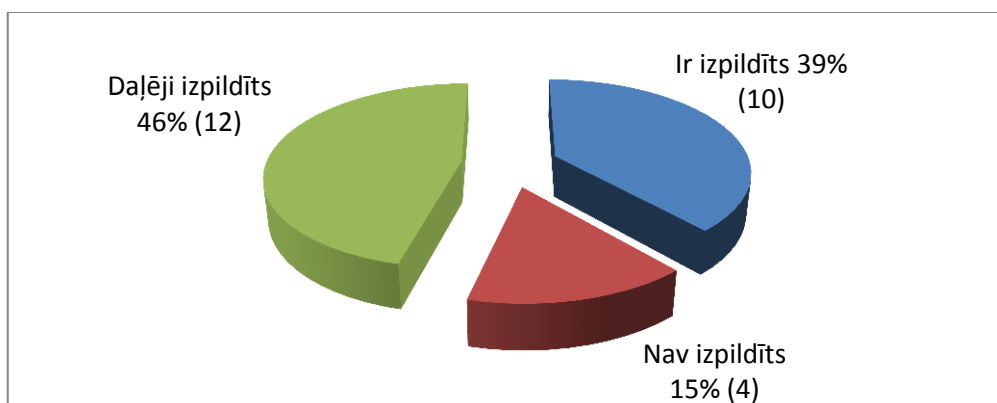
Laikā no 2011.gada 1.janvāra līdz 2012.gada 31.decembrim Kurzemes plānošanas reģions, izvērtējot pašvaldību iesniegto projektu ideju rezumējumu atbilstību KPR Rīcības plānā noteiktajām prioritātēm un rīcības virzieniem, sagatavojis 16 atzinumus par prioritātes „Policentriska attīstība” ietvaros realizējamo pašvaldību projekta ideju rezumējumiem.

2.2. Rīcības plānā iekļauto projektu ideju ieviešanas rezultāti

Balstoties uz Kurzemes plānošanas reģiona īstermiņa prioritātēm, KPR rīcības plāna pielikumā tika iekļauti indikatīvie rīcības plāna projekti un projektu idejas. Lai noskaidrotu, kuri projekti pārskata periodā ir īstenoti, ir veikta rīcības plānā iekļauto projektu un projektu ideju ieviešanas analīze (skat. pielikumā Nr.2.)

Veicot KPR Rīcības plānā 2010.-2013.gadam iekļauto indikatīvo projektu un projektu ideju ieviešanas analīzi, secināms, ka lielākā daļa no plānotajām projektu idejām ir realizētas (skat. 13.attēlu).

13.attēls KPR Rīcības plānā 2010.-2013.gadam iekļauto indikatīvo projektu un projektu ideju ieviešana

2012.gada nogalē KPR organizēja trīs reģionālo projektu ideju forumus, kuros iesaistot pašvaldību vadītājus un darbiniekus, tika identificētas reģionāla līmeņa stratēģisku projektu idejas (skat. pielikumā Nr.3.). Apkopojot rezultātus, tika identificētas 7 galvenās projektu tēmas:

1. Uzlabot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pieejamību, izmantošanu un kvalitāti.
2. Uzlabot mazo un vidējo uzņēmumu, kā arī lauksaimniecības nozares (attiecībā uz ELFLA) un zivsaimniecības un akvakultūras nozares (attiecībā uz EJZF) konkurētspēju.
3. Aizsargāt vidi un veicināt resursu izmantošanas efektivitāti.
4. Veicināt ilgtspējīgu transportu un novērst trūkumus galvenajās tīkla infrastruktūrās.
5. Veicināt sociālo iekļaušanu un apkarot nabadzību.
6. Ieguldīt izglītībā, prasmēs un mūžizglītībā.
7. Citi.

Kopā tika identificētas 30 jaunas Kurzemes plānošanas reģiona stratēģisko projektu idejas nākamajam ES plānošanas periodam 2014.-2020.gadam.

3. Pārskats par Kurzemes plānošanas reģiona pašvaldību attīstības programmām

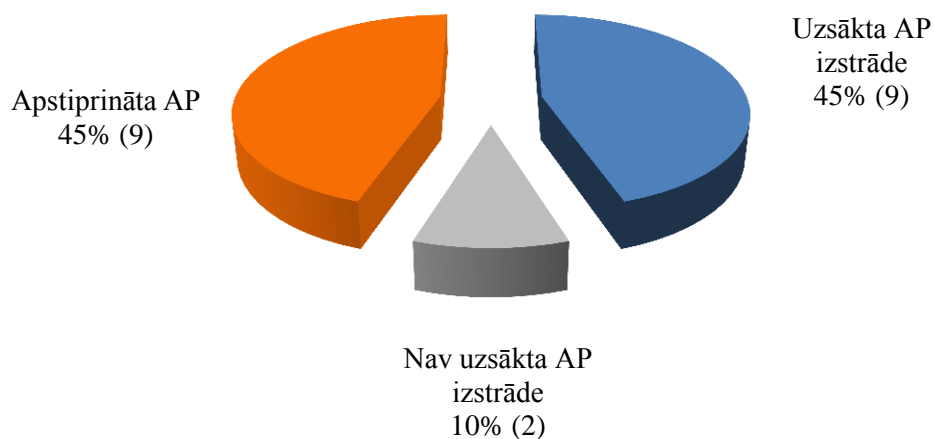
Kurzemes plānošanas reģionā līdz 2012.gada beigām bija spēkā šādas nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centru (pilsētu) un novadu attīstības programmas:

- * Liepājas pilsētas sociāli ekonomiskās attīstības programma 2008.-2014.gadam;
- * Ventspils pilsētas attīstības programma 2007.-2013.gadam;
- * Kuldīgas pilsētas teritorijas attīstības programma 2008.-2014.gadam;
- * Saldus pilsētas integrētās attīstības programma 2008-2015.gadam;
- * Talsu pilsētas integrētās attīstības programma 2008.-2014.gadam;
- * Aizputes novada attīstības programma 2012.-2018.gadam;
- * Grobiņas novada attīstības programma 2011.-2017.gadam;
- * Mērsraga novada attīstības programma 2012.-2018.gadam;
- * Rojas novada attīstības programma 2012.-2018.gadam;
- * Rucavas novada attīstības programma 2012.-2018.gadam;
- * Saldus novada attīstības programma 2013.-2020.gadam;
- * Talsu novada attīstības programma 2014.-2020.gadam;
- * Ventspils novada attīstības programma 2011.-2017.gadam.

2012.gadā tika apstiprinātas Aizputes, Rucavas, Saldus un Talsu novadu attīstības programmas. 2012.gadā darbu pie attīstības programmu izstrādes uzsāka un/vai turpināja vēl deviņas pašvaldības - Liepājas pilsētas, Dundagas, Durbes, Kuldīgas, Nīcas, Pāvilostas, Priekules, Skrundas un Vaiņodes novada pašvaldības.

Līdz 2012.gada beigām tikai divas no reģionā ietilpstošajām novadu pašvaldībām (Alsungas un Brocēnu novada pašvaldības) vēl nebija uzsākušas jaunu attīstības programmu izstrādi (skat. 14.attēlu).

14.attēls Reģionā ietilpstošo pašvaldību attīstības programmu izstrāde uz
01.01.2013.

Līdz jauno attīstības programmu spēkā stāšanās brīdim spēkā ir esošās pilsētu un pagastu attīstības programmas. Saskaņā ar TAPL Pārejas noteikumu 7.panta prasībām, visām pašvaldībām līdz 2013.gada 31.decembrim ir jānodrošina attīstības programmu izstrāde vai aktualizācija.

4. Secinājumi un priekšlikumi

1. Ņemot vērā reģiona sociālekonomisko situāciju un balstoties uz KPR Rīcības plānā iekļauto prioritāro rīcības virzienu, projektu un projektu ideju īstenošanas analīzi, var secināt, ka īstenotie reģionālās nozīmes projekti ir snieguši pienesumu KPR Rīcības plānā noteikto ilgtermiņa attīstības prioritāšu sasniegšanai:

- ir attīstīta ostu infrastruktūra, pilnveidojot informācijas sistēmu datu apmaiņai starp ostas uzņēmumiem un valsts iestādēm;
- ir veicināta jahtu ostu attīstība Kurzemē;
- ir uzlabota sabiedriskā transporta pakalpojumu kvalitāte un to pieejamība;
- ir veicināta konkurētspējīgas uzņēmējdarbības attīstība;
- ir veicināta mūžizglītības attīstība un profesionālās izglītības pilnveidošana atbilstoši darba tirgus prasībām;
- ir uzlabota pārrobežu sadarbība;
- ir veicināta sociālā integrācija un sociālo pakalpojumu sistēmas attīstība reģionā;
- ir izveidoti jauni kvalitatīvi un daudzveidīgi tūrisma produkti un piedāvājums reģionā;
- ir veicināta sabiedrības izpratne un informācijas pieejamība par Kurzemes reģiona īpašajām kultūras mantojuma vērtībām un to saglabāšanu, un veicinātas jaunas kultūras iniciatīvas;
- ir veicināta alternatīvās enerģijas avotu izmantošana tautsaimniecībā;
- ir veicināta ūdenstilpju ilgtspējīga apsaimniekošana;
- ir veicināta energoefektīva būvniecība;
- ir paaugstināta Kurzemes plānošanas reģionā ietilpstošo pašvaldību kapacitāte ES struktūrfondu un citu ārvalstu finanšu instrumentu līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanā.

2. 2012.gada 14.novembra KPR Attīstības padomes sēdē ir pieņemts lēmums (prot.Nr.06/12,2.§) par KPR Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2014.-2031.gadam un KPR Attīstības programmas 2014.-2020.gadam izstrādes uzsākšanu. Minēto KPR attīstības plānošanas dokumentu izstrāde plānota Norvēģijas finanšu instrumenta projekta „Latvijas plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību teritoriālās attīstības plānošanas kapacitātes palielināšana un attīstības plānošanas dokumentu izstrādāšana” ietvaros. Tā kā minētā projekta apstiprināšana un ieviešanas uzsākšana plānota ne ātrāk kā 2013.gada rudenī, nepieciešams veikt KPR Rīcības plāna 2010.-2013.gadam aktualizāciju, paredzot:

- darbības termiņa pagarināšanu;
- reģionāla līmeņa stratēģisko projektu ideju iekļaušanu, kuru realizācija vai uzsākšana iespējama līdz aktualizētā KPR Rīcības plāna termiņa beigām;
- KPR Rīcības plāna 5.nodaļas „KPR Rīcības plāna ieviešanas uzraudzība un aktualizācija” precizēšanu, atbilstoši Latvijas Universitātes veiktā pētījuma „Kurzemes plānošanas reģiona Rīcības plāna uzraudzības sistēma” rezultātiem un tajā iekļautajām rekomendācijām.

Pielikumi

PRIORITĀRO RĪCĪBAS VIRZIENU ĪSTENOŠANAS ANALĪZE

Prioritāte Nr.1 - Reģiona apdzīvotības struktūras saglabāšana

A līmeņa prioritārie rīcības virzieni	Rīcības virzienu skaidrojums	Projekti, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai
<p>Nodrošināt ilgtspējīgu un līdzsvarotu Kurzemes reģiona pilsētu (nacionālas nozīmes) un novadu (centru) attīstību</p>	<p>Rīcības virziena mērķis ir nodrošināt lielo pilsētu, pakalpojumu centru un lauku teritoriju attīstību, savstarpējo sasaisti un sadarbības tīklu veidošanos starp tām, kas veicinātu kvalitatīvu sociālās un tehniskās infrastruktūras un pakalpojumu nodrošināšanu, palielinātu teritoriju pievilcību, attīstības iespējas un dzīves kvalitāti, kā arī investīciju potenciālu.</p>	
<p>Veicināt reģiona attīstības dzinējspēku Liepājas un Ventspils izaugsmi</p>	<p>Rīcības virziena mērķis ir saglabāt un veicināt reģiona lielo pilsētu konkurētspējas pieaugumu nacionālā un starptautiskā līmenī, nodrošinot to savstarpēju papildinātību, diversificētu ražošanu un pakalpojumu pieejamību, kā arī vienlaicīgi veidojot pilsētas kā pretsvaru Rīgai, nodrošinot cilvēku piesaisti ar konkurētspējīgām darba vietām un kvalitatīvu dzīves un atpūtas telpu.</p>	<p>„Transporta un ostu komunikāciju sistēmu attīstība” („TransPort”)</p>
<p>Saglabāt un pakāpeniski uzlabot esošo transporta infrastruktūru.</p>	<p>Rīcības virziena mērķis ir veicināt reģiona interesēm atbilstošu autoceļu un citas transporta infrastruktūras attīstību, to kvalitātes un kapacitātes uzlabošanas, tādējādi nodrošinot starp reģiona nozīmes pilsētām, pakalpojumu centriem un vietējiem lauku attīstības centriem - braukšanas ērtumu, ātrumu un drošību, ceļā pavadītā laika samazināšanos, līdzsvarotāku teritorijas izaugsmi un dzīves kvalitātes pieaugumu visā reģionā.</p>	<p>„Transporta un ostu komunikāciju sistēmu attīstība” („TransPort”)</p>
<p>Pilnveidot un attīstīt dažādus pasažieru transporta veidus – sauszemes, gaisa un ūdens.</p>	<p>Rīcības virziena mērķis ir izveidot efektīvu un ilgtspējīgu transporta sistēmu iedzīvotāju mobilitātes nodrošināšanai, kas rada visiem vienlīdzīgu pieeju pakalpojumiem, it īpaši darba tirgus sasniedzamībai</p>	

A līmeņa prioritārie rīcības virzieni	Rīcības virzienu skaidrojums	Projekti, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai
	<p>reģionu ietvaros, izglītības, veselības aprūpes, sociāliem pakalpojumiem. Rīcības virziens paredz šādas potenciālās darbības:</p> <ul style="list-style-type: none"> - veidot transporta veidu savstarpējo sasaisti, - pilnveidot sabiedriskā transporta maršrutu tīklu un kustības grafiku, - ieviest efektīvākus risinājumus braukšanas biļešu un pakalpojumu dispečerizācijas un sinhronizācijas jomā, - uzlabot pasažieru pārvadājumu konkurētspēju salīdzinājumā ar personīgo autotransportu, - veicināt sabiedriskā transporta izmantošanu. 	

B līmeņa prioritārie rīcības virzieni	Rīcības virzienu skaidrojums	Projekti, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai
<p>Noturēt iedzīvotājus reģionā, saglabāt apdzīvotību un veicināt iedzīvotāju atgriešanos laukos.</p> <p>-----</p> <p>Veidot un attīstīt tīru, drošu un daudzveidīgu dzīves telpu reģionā</p>	<p>Rīcības virziena mērķis ir novērst iedzīvotāju, īpaši darbības vecumā, aizplūšanu no Kurzemes reģiona. Rīcības virziens paredz šādu potenciālās darbības:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nodrošināt iedzīvotājiem kvalitatīvu pakalpojumu piedāvājumu pilsētās un reģiona pakalpojumu centros, - stiprināt pilsētu un pakalpojumu centru un apkārtnes ekonomisko un sociālo potenciālu, izmantojot sadarbības iespējas ar citiem augstākā līmeņa centriem, - nodrošināt lauku teritorijās kvalitatīvu pirmās nepieciešamības preču un pakalpojumu piedāvājumu, - stimulēt saimniecisko darbību un veicināt darba tirgus attīstību, piedāvājot daudzveidīgas 	<p>„Gliemju komerciāla audzēšana, pārstrāde un izmantošana Baltijas jūras reģionā”</p> <p>„MVU starptautisko pakalpojumu pieejamības veidošana”/BASIS</p> <p>„Konkurētspējīga uzņēmējdarbība caur sadarbību”/CoopEduS hip</p> <p>„Riverways”</p>

B līmeņa prioritārie rīcības virzieni	Rīcības virzienu skaidrojums	Projekti, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai
<p>Nodrošināt e-pakalpojumu attīstību un to pieejamību pēc iespējas tuvāk dzīvesvietai.</p>	<p>un konkurētspējīgas darba vietas reģionā.</p> <p>-----</p> <p>Rīcības virziena mērķis ir nodrošināt kvalitatīvas dzīves telpas veidošanu, piedāvājot iedzīvotājiem kvalitatīvus un daudzveidīgus mājokļus, sakoptu un labiekārtotu apkartēto vidi, efektīvu atkritumsaimniecību un ūdenssaimniecību.</p> <p>-----</p> <p>Rīcības virziena mērķis ir veicināt informācijas un komunikāciju tehnoloģiju attīstību un izmantošanu pakalpojumu pieejamībai dažādās dzīves situācijās, veicinot arī pakalpojumu aktīvāku izmantošanu un pieejamību fiziski attālinātās vietās.</p>	

Prioritāte Nr.2 - Daudzveidīgu un konkurētspējīgu pakalpojumu attīstība un to pieejamības uzlabošana reģionā

A līmeņa prioritārie rīcības virzieni	Rīcības virzienu skaidrojums	Projekti, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai
<p>Nodrošināt reģiona ilgtermiņa vajadzībām atbilstošu augstākās izglītības un profesionālās izglītības kvalitatīvu un daudzveidīgu piedāvājumu</p>	<p>Rīcības virziena mērķis ir nodrošināt augstākās un profesionālās izglītības piedāvājumu atbilstoši darba tirgus prasībām un uzlabot to pieejamību. Rīcības virziens paredz šādas potenciālās darbības:</p> <ul style="list-style-type: none"> - veidot augstākās izglītības un profesionālās izglītības specializēšanos; - augstāko un profesionālo izglītības iestāžu savstarpējo sadarbību un sadarbības attīstību ar potenciāliem darba 	<p>Profesionālās izglītības pilnveidošana atbilstoši darba tirgus prasībām/VocEDU</p>

A līmeņa prioritārie rīcības virzieni	Rīcības virzienu skaidrojums	Projekti, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai
<p>-----</p> <p>Nodrošināt profesionālās vidējās, augstākās izglītības un mūžizglītības integrāciju un attīstību</p>	<p>devējiem konkurētspējīga izglītības programmu piedāvājuma nodrošināšanā atbilstoši darba tirgus prasībām;</p> <ul style="list-style-type: none"> - nodrošināt sabiedrības informēšanu par izglītības iespējām reģionā; - piesaistīt studentus no citiem reģioniem un valstīm; - attīstīt un pilnveidot cilvēkresursu, veidot pedagogu motivēšanas mehānismu; - attīstīt un pilnveidot izglītības iestāžu infrastruktūru un materiāltechnisko bāzi; - efektīvāk izmantot augstākās un profesionālās izglītības iestāžu materiāltechnisko un cilvēkresursu bāzi mūžizglītības attīstībai. <p>-----</p> <p>Rīcības virziena mērķis ir attīstīt izglītības piedāvājumu atbilstoši reģiona ilgtermiņa vajadzībām. Rīcības virziens paredz šādas potenciālās darbības:</p> <ul style="list-style-type: none"> - veidot izglītības piedāvājuma specializēšanos; - nodrošināt sabiedrības informēšanu par izglītības iespējām reģionā; - reģionālas nozīmes kompetenču centru izveide; - veicināt karjeras izglītības piedāvājuma nodrošināšanu; - piesaistīt studentus no citiem reģioniem un valstīm; - attīstīt un pilnveidot cilvēkresursu, veidot pedagogu motivēšanas mehānismu; - attīstīt un pilnveidot izglītības iestāžu infrastruktūru un 	<p>„Konkurētspējīga uzņēmējdarbība caur sadarbību”/CoopEduS hip</p> <p>„Mūžizglītības pārrobežu kapacitātes celšana”/ 5L</p> <p>„Profesionālās izglītības pilnveidošana atbilstoši darba tirgus prasībām”/VocEdu</p> <p>„Mūžizglītības pārrobežu kapacitātes celšana”/ 5L</p>
<p>-----</p> <p>Izveidot pilsētu un novadu interesēm atbilstošu, optimālu sociālās aprūpes un sociālo pakalpojumu tīklu.</p>	<p>-----</p> <p>-----</p>	<p>„Mana sociālā atbildība”</p>

A līmeņa prioritārie rīcības virzieni	Rīcības virzienu skaidrojums	Projekti, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai
<p>-----</p> <p>Veicināt inovatīvu karjeras orientācijas pasākumu īstenošanu reģionā.</p>	<p>materiāltehnisko bāzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - efektīvāk izmantot augstākās un vidējās izglītības iestāžu materiāltehnisko un cilvēkresursu bāzi mūžizglītības attīstībai. <p>-----</p> <p>Rīcības virziena mērķis ir nodrošināt kvalitatīvus un daudzveidīgus sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību, veidojot savstarpējo sadarbību starp novadiem, tādējādi radot sociālekonomiski pamatotu un efektīvu sociālo pakalpojumu tīklu reģionā.</p> <p>Rīcības virziens paredz šādas potenciālās darbības:</p> <ul style="list-style-type: none"> - veidot pakalpojumus, īpaši ņemot vērā iedzīvotāju novecošanās un migrācijas tendences, - nodrošināt sociālo pakalpojumu pieejamību tuvāk iedzīvotāju dzīves vietai; - atbalstīt pašvaldību pieredzes apmaiņu reģiona ietvaros, veidot pilotprojektus un rosināt sadarbību starp pašvaldībām kopīgu novada līmeņa pašvaldības kompetences problēmu risināšanā; - attīstīt un pilnveidot cilvēkresursu, veidot sociālo darbinieku motivēšanas mehānismu; - attīstīt un pilnveidot sociālo iestāžu infrastruktūru un materiāltehnisko bāzi; - nodrošināt sabiedrības informēšanu par sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas iespējām un pieejamību reģionā. <p>-----</p> <p>Rīcības virziena mērķis ir veicināt</p>	

A līmeņa prioritārie rīcības virzieni	Rīcības virzienu skaidrojums	Projekti, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai
	<p>tehnisko un inženiertehnisko profesiju izvēli, tādējādi nodrošinot radošas, tehnoloģiski attīstītas un inovatīvas uzņēmējdarbības (rūpniecības) attīstību.</p>	

B līmeņa prioritārie rīcības virzieni	Rīcības virzienu skaidrojums	Projekti, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai
<p>Nodrošināt ambulatorās aprūpes pieejamības un kvalitātes, kā arī neatliekamās medicīnas kvalitātes stiprināšanu</p> <p>-----</p> <p>Veidot optimālu pirmsskolas un vispārējās izglītības</p>	<p>Rīcības virziena mērķis ir nodrošināt kvalitatīvas veselības aprūpes pakalpojumu piedāvājumu un pieejamību reģionā, nolūkā uzlabot iedzīvotāju veselības stāvokli un samazinot nepieciešamību pēc stacionārās veselības aprūpes.</p> <p>Rīcības virziens paredz šādas potenciālās darbības:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nodrošināt vietējo slimnīcu un citu veselības / sociālās aprūpes iestāžu tīkla attīstību, - nodrošināt veselības pakalpojumu pieejamību tuvāk iedzīvotāju dzīves vietai, - attīstīt un pilnveidot cilvēkresursu, veidot veselības nozarēs strādājošo motivēšanas mehānismu; - attīstīt un pilnveidot veselības iestāžu infrastruktūru un materiāltehnisko bāzi, - nodrošināt sabiedrības informēšanu par veselības pakalpojumu saņemšanas iespējām un pieejamību reģionā, popularizēt veselīga dzīves veida izkopšanu, profilakses pasākumu nozīmi un nepieciešamību. 	

B līmeņa prioritārie rīcības virzieni	Rīcības virzienu skaidrojums	Projekti, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai
<p>iestāžu tīklu</p> <p>-----</p> <p>Nodrošināt kultūras vērtību, mantojuma un tradīciju saglabāšanu, izkopšanu un attīstību</p>	<p>-----</p> <p>Rīcības virziena mērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem kvalitatīvu pirmsskolas un vispārējās izglītības piedāvājumu pēc iespējas tuvāk dzīves vietai. Rīcības virziens paredz šādas potenciālās darbības:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nodrošināt pirmsskolas un vispārējās izglītības iestāžu tīkla attīstību, - veicināt bērnu un jauniešu brīvā laika kvalitatīvu pavadīšanu, - attīstīt un pilnveidot cilvēkresursu bāzi izglītības iestādēs, - attīstīt un pilnveidot izglītības iestāžu infrastruktūru un materiāltehnisko bāzi. <p>-----</p>	<p>„Radošo industriju attīstība”</p> <p>„Senas kulta vietas kopējai Baltijas jūras identitātei”</p>
<p>Nodrošināt daudzveidīgu reģionālas nozīmes brīvā laika, atpūtas un</p>	<p>-----</p> <p>Rīcības virziena mērķis ir uzturēt un saglabāt īpašās Kurzemes reģiona kultūras mantojuma vērtības, nodrošināt laikmetīgas kultūrvides veidošanu un veicināt jaunas kultūras iniciatīvas. Rīcības virziens paredz šādas potenciālās darbības:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nodrošināt kultūras iestāžu tīkla attīstību, - attīstīt un pilnveidot kultūras pasākumu piedāvājumu un pieejamību, - saglabāt un efektīvi izmantot mūsdienu vajadzībām kultūrvēsturisko mantojumu, izkopt tradīcijas un nodot tās jaunajām paaudzēm, - attīstīt un pilnveidot cilvēkresursu bāzi kultūras iestādēs, - attīstīt un pilnveidot kultūras iestāžu infrastruktūru un materiāltehnisko bāzi, - veicināt pašvaldību dalību nacionālas un 	<p>„Riverways”</p>

B līmeņa prioritārie rīcības virzieni	Rīcības virzienu skaidrojums	Projekti, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai
sportošanas iespējas	<p>starptautiskas nozīmes kultūras pasākumos,</p> <ul style="list-style-type: none"> - nodrošināt sabiedrības informēšanu par kultūras pasākumiem reģioniem. <p>Rīcības virziena mērķis ir nodrošināt sabiedrībai veselīgas dzīves un aktīvas atpūtas piedāvājumu.</p> <p>Rīcības virziens paredz šādas potenciālās darbības:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nodrošināt sporta un atpūtas iestāžu tīkla attīstību, - attīstīt un pilnveidot sporta un atpūtas pasākumu piedāvājumu un pieejamību, - attīstīt un pilnveidot cilvēkresursu bāzi sporta un atpūtas iestādēs; - attīstīt un pilnveidot sporta un atpūtas iestāžu infrastruktūru un materiāltehnisko bāzi, - veicināt pašvaldību dalību nacionālas un starptautiskas nozīmes sporta pasākumos, - nodrošināt sabiedrības informēšanu par sportošanas un atpūtas iespējām reģioniem. 	

Prioritāte Nr. 3 - Energoefektīvas un ilgtspējīgas saimniecības veicināšana reģionā

A līmeņa prioritārie rīcības virzieni	Rīcības virzienu skaidrojums	Projekti, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai
Nodrošināt alternatīvās enerģijas avotu efektīvāku izmantošanu tautsaimniecībā	<p>Rīcības virziena mērķis ir veicināt jebkādu atjaunojamajiem energoresursu - vēju, ūdeni, saules starojumu, biomasu (koksni, salmus, biogāzi, biodegvielu), zemes siltumu,</p>	<p>„Biomases kā enerģijas avota potenciāls un konkurētspēja CentrālBaltijas jūras reģionā”</p>

A līmeņa prioritārie rīcības virzieni	Rīcības virzienu skaidrojums	Projekti, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai
	<p>jūras viļņus tautsaimniecības procesu nodrošināšanā, kā arī sekmēt pētījumu izstrādi par atjaunojamo energoresursu iegūvi un izmantošanu ilgtermiņā.</p>	
<p>----- Nodrošināt efektīvu un ilgtspējīgu dabas resursu apsaimniekošanu un aizsardzību.</p>	<p>----- Rīcības virziena mērķis ir saglabāt bioloģisko un ainavisko daudzveidību, kas ir viens no nozīmīgākajiem Kurzemes reģiona attīstības resursiem, īpašu uzmanību pievērst reģiona ainaviski nozīmīgajām teritorijām, kas ir šo resursu glabātaves, vienlaikus nodrošinot to aizsardzību un pārvaldību, kā arī nodrošinot racionālu un ilgtspējīgu dabas resursu izmantošanu, kas balstās uz ilgtspējības principiem.</p>	<p>„Ezeru ilgtspējīga apsaimniekošana Kurzemē un Lietuvā” „Piekastes un jūras plānošana” „Pārrobežu sadarbība Ventas upes baseina apgabala dabas vērtību saglabāšanai” „Gliemju komerciāla audzēšana, pārstrāde un izmantošana Baltijas jūras reģionā”</p>
<p>----- Veicināt biomasas izmantošanu reģiona energoapgādē.</p>	<p>----- Rīcības virziena mērķis ir veicināt atjaunojamo energoresursu izmantošanu energoapgādē, kā arī reģiona ekonomisko operatoru pāreju uz vietējo energoresursu izmantošanu.</p>	<p>„Biomassas kā enerģijas avota potenciāls un konkurētspēja CentrālBaltijas jūras reģionā”</p>
<p>----- Veicināt jūras ūdens un ģeotermālā siltuma enerģijas izmantošana elektroenerģijas ražošanā un siltumapgādē.</p>	<p>----- Rīcības virziena mērķis ir veicināt atjaunojamajiem energoresursu - ūdeni, saules starojumu, zemes siltumu, viļņus elektroenerģijas ražošanā un siltumapgādē, kā arī sekmēt pētījumu izstrādi un pilotprojektu īstenošanu par atjaunojamo energoresursu iegūvi un izmantošanu ilgtermiņā.</p>	

B līmeņa prioritārie rīcības virzieni	Rīcības virzienu skaidrojums	Projekti, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai
<p>Nodrošināt enerģiju taupošu</p>	<p>Rīcības virziena mērķis ir veicināt enerģiju taupošu tehnoloģiju ieviešanu rūpniecībā un pakalpojumu</p>	<p>„Latvijas energoefektīvas būvniecības attīstības</p>

tehnoloģiju ieviešanu	infrastruktūrā, nodrošinot informācijas pieejamību par efektīvākajiem tehnoloģiskajiem risinājumiem un energoefektivitātes uzlabošanu un energoauditu.	stratēģija”
Sniegt atbalstu novadu pašvaldībām energoefektīvas mājokļu saimniecības attīstīšanā.	Rīcības virziena mērķis ir nodrošināt energoefektivitātes paaugstināšanu mājokļos (daudzdzīvokļu ēkās un pašvaldības ēkās), veicināt valsts mājokļu politikas decentralizāciju, kā arī nodrošināt enerģijas patērētāju informēšanu.	

Prioritāte Nr.4 - Zinātnes, pētniecības un uzņēmējdarbības attīstība reģionā

A līmeņa prioritārie rīcības virzieni	Rīcības virzienu skaidrojums	Projekti, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai
Veicināt zinātnes, pētniecības un uzņēmējdarbības integrāciju	<p>Rīcības virziena mērķis ir veicināt zinātnes, pētniecības un uzņēmējdarbības attīstību, paredzot šādas potenciālās darbības:</p> <ul style="list-style-type: none"> - piesaistīt cilvēkresursus zinātnei, veidojot sadarbību ar augstskolām, pētniecības centriem un uzņēmumiem, - nodrošināt sabiedrības informēšanu par zinātnisko darbību un zinātnes pētījumiem, inovācijām un sasniegumiem, to nozīmi un attīstības potenciālu, tajā skaitā uzņēmējdarbībā, - sekmēt zinātnes un ražošanas integrāciju un pētniecisko rezultātu ieviešanu, - pilnveidot zinātnes un pētniecības aprīkojumu un izveidot tā darbībai atbilstošu infrastruktūru, lai nodrošinātu mūsdienīgu materiāltehnisko bāzi, - paaugstināt uzņēmēju konkurētspēju, veidojot kompetences centrus un zināšanu pārneses un komercializācijas centrus, - atbalstīt jaunu vai nozīmīgi uzlabotu produktu vai tehnoloģiju izstrādi un to 	<p>„Gliemju komerciāla audzēšana, pārstrāde un izmantošana Baltijas jūras reģionā”</p> <p>„Biomases kā enerģijas avota potenciāls un konkurētspēja CentrālBaltijas jūras reģionā”</p>

- ieviešanu ražošanā,
- veicināt inovāciju transformatoru tīkla izveidi.

B līmeņa prioritārie rīcības virzieni	Rīcības virzienu skaidrojums	Projekti, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai
<p>Veicināt komercdarbības atbalsta struktūru izveidi un attīstību</p>	<p>Rīcības virziena mērķis ir veicināt tādu komercdarbības atbalstu struktūru izveidi kā biznesa inkubatori, kompetences centri, klasteri, tehnoloģiju inkubatori, tehnoloģiju parki, industriālie parki u.c., nodrošinot publiskās infrastruktūras izveidi, kā arī sniedzot konsultatīvu atbalstu uzņēmējiem piesaistīt līdzfinansējumu no dažādiem finanšu avotiem darbības attīstībai.</p>	<p>„Riverways” Senas kulta vietas kopējai Baltijas jūras identitātei</p>
<p>-- Nodrošināt tradicionālās zvejniecības, bioloģiskās lauksaimniecības attīstību un sinerģiju ar (lauku) tūrisma attīstību.</p>	<p>Rīcības virziena mērķis ir saglabāt un attīstīt zivsaimniecības un lauksaimniecības nozares, kā arī pilnveidot un nodrošināt kvalitatīvu un daudzveidīgu tūrisma produktu un piedāvājumu reģionā.</p>	<p>„MVU starptautisko pakalpojumu pieejamības veidošana”/BASIS „Konkurētspējīga uzņēmējdarbība caur sadarbību”/ CoopEduShip</p>
<p>-- Nodrošināt esošo ražošanas un pakalpojumu sniedzošo komercsabiedrību konkurētspējas paaugstināšanu un jaunu komercsabiedrību radīšanu un piesaisti</p>	<p>Rīcības virziena mērķis ir atbalstīt esošo un jaunu uzņēmumu veidošanos un attīstību reģionā, nodrošinot publiskās infrastruktūras sakārtošanu uzņēmuma attīstības vajadzībām, piedāvāt telpas un teritorijas darbībai un attīstībai. Tāpat jāveicina reģiona uzņēmēju izešana ārējos tirgos un ciešāka savstarpējā sadarbība reģiona ietvaros.</p>	<p>„Transporta un ostu komunikāciju sistēmu attīstība” („TransPort”)</p>
<p>-- Stiprināt lielo ostu, mazo ostu un lidostu pozīcijas starptautiskā tirgū</p>	<p>Rīcības virziena mērķis ir nodrošināt ostu un lidostu darbību, tādējādi veicinot reģiona attīstību.</p>	<p>Rīcības virziens paredz šādas</p>

B līmeņa prioritārie rīcības virzieni	Rīcības virzienu skaidrojums	Projekti, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai
	<p>potenciālās darbības:</p> <ul style="list-style-type: none"> - veicināt jauna veida kravu un klientu piesaisti ostās un stiprināt ostu pozīcijas starptautiskā mērogā, - nodrošināt ostu tehniskās infrastruktūras modernizāciju un attīstību, - veicināt reģionālo lidostu attīstību un tehniskās infrastruktūras modernizāciju. 	

Prioritāte Nr.5 - Efektīvas pārvaldības nodrošināšana reģionā

A līmeņa prioritārie rīcības virzieni	Rīcības virzienu skaidrojums	Projekti, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai
<p>Nodrošināt administratīvā sloga mazināšanu</p> <p>-----</p> <p>--</p>	<p>Rīcības virziena mērķis ir nodrošināt pasākumu ieviešanu valsts pārvaldes efektivitātes paaugstināšanā reģionālajā un vietējā (novadu) līmenī.</p>	<p>„Speciālistu piesaiste Kurzemes plānošanas reģionam”</p>
<p>Nodrošināt reģionāla līmeņa pašvaldību izveidošanu un reģiona pašvaldību kapacitātes uzlabošanu</p>	<p>Rīcības virziena mērķis ir veicināt reģionālā līmeņa institūciju kapacitātes stiprināšanu, funkciju decentralizāciju, t.sk. Eiropas Savienības struktūrfondu administrēšanu, un cilvēkresursu attīstību. Jāizveido reģionālās politikas īstenošanas instrumenti Kurzemes reģionam (piemēram, reģionāla līmeņa programmas), kuri tiktu īstenoti, piesaistot ārēju finansējumu, t.s. ES struktūrfondus. Veicināt vietējā līmeņa pašvaldību sadarbību pašvaldību funkciju īstenošanai (reģions kā mediators, motivators, mentors), t.sk. „aprūpēšanas” funkcija novadu pašvaldībām. Īstenot savstarpēji koordinētu, pamatotu, ilgtspējīgu attīstību veicinošu attīstības plānošanu reģionā.</p>	<p>„Kurzemes plānošanas reģiona pašvaldību kapacitātes paaugstināšana ES politiku instrumenti un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai”</p>
<p>--Veicināt e-pakalpojumu attīstību publisko pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai</p>	<p>-----</p> <p>-----</p> <p>Efektīvi izmantojot IKT iespējas, uzlabot publiskās pārvaldes efektivitāti, veicināt publisko pakalpojumu elektronizāciju, attīstību, pieejamību un kvalitāti, samazināt</p>	<p>„Kurzemes plānošanas reģiona pakalpojumu kvalitātes uzlabošana”</p> <p>„Kurzemes plānošanas reģiona un tā pašvaldību kapacitātes paaugstināšana ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu</p>

administratīvo slogu uz iedzīvotājiem un komersantiem, palielināt iespējas iedzīvotājiem iesaistīties sabiedriskajos procesos, attīstīt informācijas sistēmas, nodrošinot tehnisko bāzi e-pakalpojumu attīstībai un uzlabojot informācijas apriti. īstenošanai”

B līmeņa prioritārie rīcības virzieni	Rīcības virzienu skaidrojums	Projekti, kas snieguši pienesumu attiecīgo prioritāšu sasniegšanai
<p>Veidot sadarbības tīklu starp valsts, reģionāla un vietēja līmeņa institūcijām</p> <p>----- -- Sabiedrības informēšana</p>	<p>Rīcības virziena mērķis ir dialoga un sadarbības veidošana ar visu līmeņu institūcijām un to sociāliem sadarbības partneriem, lai nodrošinātu ilgtspējīgu reģiona attīstības plānošanu, efektīvu un racionālu līdzekļu izmantošanu, kā arī reģiona politisko interešu pārstāvēšanu valsts un starptautiskā mērogā.</p> <p>----- -----</p> <p>Rīcības virziena mērķis ir nodrošināt regulāru sabiedrības informēšanu par norisēm reģionā.</p>	<p>Visi KPR īstenotie projekti</p>

2.pielikums

KPR RĪCĪBAS PLĀNĀ IEKĻAUTO PROJEKTU UN PROJEKTU IDEJU IEVIEŠANAS ANALĪZE

Nr.p.k.	Projekta nosaukums	Mērķis	Atzīme par izpildi
1	Stiprināt reģiona un pašvaldības kapacitāti projektu plānošanā, sagatavošanā un ieviešanā	Veicināt ES struktūrfondu un citu finanšu instrumentu finansējuma piesaisti reģiona un pašvaldību attīstībai	Izpildīts
2	Kurzemes tūrisma vienota maršruta izstrāde gan gar piekrasti, gan vidienē, paredzot nakšņošanas vietas, ēdināšanas vietas, suvenīru iegādāšanās vietas, apskates objektus u.c. ar tūrismu saistītas aktivitātes	Attīstīt un veicināt uzņēmējdarbību Kurzemē	Daļēji
3	Uzņēmējdarbības attīstības iespēju noteikšana, piesaistot nozaru speciālistus, zinātniekus u.tml., reālu uzņēmējdarbības virzienu un veidu noteikšana Kurzemes konkrētās teritorijās	Noskaidrot un attīstīt perspektīvos uzņēmējdarbības veidus un veicināt uzņēmējdarbības ar augsta pievienoto vērtību attīstību reģionā	Izpildīts
4	„Enhance of Lifelong learningcross border capacity” (5L)	Veicināt cilvēkkapitāla attīstību, izveidojot efektīvu mūžizglītības sistēmu Kurzemes un Lietuvas Ziemeļrietumu pārrobežu teritorijā, šim mērķim radot platformu uzņēmējdarbības veicināšanai, inženierozaru prasmju apmācībai, pielietojot e-izglītības risinājumus un sekmējot iepriekšējās mācīšanās rezultātu atzišanu.	Izpildīts

Nr.p.k.	Projekta nosaukums	Mērķis	Atzīme par izpildi
5	Mūzizglītības rīcības plānu ieviešana un mūzizglītības pieejamības paplašināšana Kurzemes plānošanas reģionā	Nodrošināt ilgtspējīgu mūzizglītības pakalpojumu piedāvājumu reģionā, veidojot sadarbības tīklu ar mūzizglītības pakalpojumu sniedzējiem	Izpildīts
6	Profesionālās orientācijas un karjeras izglītības pasākumu attīstība Kurzemes plānošanas reģionā	Nodrošināt kvalificētu speciālistu sagatavošanu atbilstoši darba tirgus prasībām, sekmējot dažāda līmeņa pakāpes esošo audzēkņu informēšanu par izglītības iestādēm, to piedāvājumu un iespējām darba tirgū	Daļēji
7	Sociālo pakalpojumu sistēmas attīstība Kurzemes reģionā	Uzlabot sociālo pakalpojumu un sociālās aprūpes kvalitāti reģionā un izveidot sociālo pakalpojumu sistēmu	Daļēji
8	Sociālās rehabilitācijas un alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumu attīstība Kurzemes plānošanas reģionā	Sociālās rehabilitācijas un alternatīvās sociālās aprūpes infrastruktūras plānošana un sakārtošana reģionālā līmenī	Daļēji
9	Pētījums par reģionālās politikas instrumentu izveidi un ieviešanu Kurzemes plānošanas reģionā	Rīcību un instrumentu noteikšana reģiona konkurētspējas un ekonomiskai attīstībai	Daļēji
10	Kurzemes transporta organizācijas un pārvaldības stratēģijas izstrāde	Iegūt sistēmisku un objektīvu pārskatu un izvērtējumu par esošās sabiedriskā transporta pārvadājumu sistēmas funkcionēšanu Kurzemes plānošanas reģionā, it īpaši attiecībā uz vietējās reģionālās nozīmes satiksmi	Izpildīts

Nr.p.k.	Projekta nosaukums	Mērķis	Atzīme par izpildi
11	Attīstības plānošanas kapacitātes paaugstināšana Kurzemes plānošanas reģionā (speciālistu piesaiste un plānošanas dokumentu izstrāde)	Reģiona attīstības stratēģijas izstrāde un citu plānošanas dokumentu izstrāde; atbalsta sniegšana pašvaldībām plānošanā; apmācības	Daļēji
12	Publiskā transporta sistēmas elektroniskās vadības un pārraudzības ieviešana	Reģiona sabiedriskā transporta organizēšana ar dažādu elektronisko sistēmu atbalstu	Izpildīts
13	E-pārvaldes attīstība Kurzemes plānošanas reģionā	Veicināt reģiona konkurētspēju, uzlabojot pieejamību publiskā sektora sniegtajiem pakalpojumiem un publiskā sektora darbības efektivitāti.	Daļēji
14	Vienotā ģeotelpiskās informācijas portāla izveidošana un nozaru ĢIS sasaiste ar portālu	Uzlabot ģeotelpisko datu apmaiņu starp to turētājiem, nodrošināt publiski pieejamus ģeotelpiskos datus elektroniskā formā un elektroniski pieejamus ģeotelpiskās informācijas pamatpakalpojumus.	Daļēji
15	Publisko interneta pieejas punktu attīstība Kurzemes plānošanas reģionā	Veicināt publisko pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem un sekmēt informācijas sabiedrības veidošanu reģionā	Nav izpildīts
16	Jahtu ostu attīstība Kurzemes reģionā	Veicināt līdzsvarotu reģionālo attīstību, kā arī veicināt Kurzemes reģiona ekonomisko aktivitāti	Izpildīts
17	Baltijas jūras piekrastes ilgtspējīga attīstība	Nodrošināt jūras piekrastes potenciālā piesārņojuma monitoringa sistēmas modernizāciju un veikt krasta erozijas novērtējumu	Daļēji

Nr.p.k.	Projekta nosaukums	Mērķis	Atzīme par izpildi
18	Jūras ūdens siltuma un viļņu izmantošana, enerģijas siltuma un elektroenerģijas ražošanā	Veicināt atjaunojamo energoresursu izpēti un izmantošanas iespējas Kurzemes reģionā	Nav izpildīts
19	Vienota profesionālā izglītība reģionā	Nodrošināt izglītības plānošanu reģionā un izstrādāt priekšlikumus izglītības sistēmas pilnveidei	Daļēji
20	Komunālās saimniecības sistēmas modeļu izveide Kurzemes reģionā	Administratīvās reformas veicināšana, atbalstot ilgtspējīgu, konkurētspējīgu un līdzsvarotu novadu izveidi Kurzemes reģionā	Izpildīts
21	Rekreācijas un sporta piedāvājuma attīstība un diversifikācija	Veselīga dzīves veida veicināšana un popularizēšana, uzlabojot sporta un rekreācijas aktivitāšu pieejamību iedzīvotājiem	Nav izpildīts
22	Biomases izmantošana energoapgādes nodrošināšanai	alternatīvas enerģijas projekts	Izpildīts
23	Uzņēmējdarbības vides izvērtējums novados un atbalsta mehānisma izstrade uzņēmējdarbības aktivizēšanai	Sagatavot novadu teritoriju uzņēmējdarbības attīstības iespēju profilu, izstrādāt sadarbības modeli un tīklu ar citām valstīm, veicināt sadarbības iniciatīvas un līdzdalību kopīgos pasākumos (gadatirgi, izstādes utt).	Daļēji
24	Ventas upes baseina aizsardzība un monitorings	Infrastruktūras izveide un vides monitoringa veikšana	Nav izpildīts
25	Latvijas reģionu sabiedriskā transporta vienotas sistēmas izveide	Optimizēt un uzlabot sabiedriskā transporta pakalpojumus reģionos, kā arī veikt jaunu autobusu līniju izvērtēšanu LV-LT	Izpildīts

Nr.p.k.	Projekta nosaukums	Mērķis	Atzīme par izpildi
26	Atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšana Centrālajā Baltijas jūras reģionos	Noteikt atjaunojamo energoresursu (turpmāk tekstā - AER) potenciālu Centrālās Baltijas jūras reģiona projekta teritorijā, veicināt atjaunojamo energoresursu izmantošanu, noteikt sociāli un ekonomiski izdevīgākos atjaunojamās enerģijas veidus Kurzemē, Somijas un Zviedrijas reģionos, ievērtējot pārrobežu sadarbības iespējas.	Daļēji

KURZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONA STRATĒGISKO PROJEKTU TĒMAS

Nr.	Projekta nosaukums	Mērķis	Projekta virzieni	Prioritāte 1.-augstākā 5...- zemākā
1. Uzlabot informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pieejamību, izmantošanu un kvalitāti				
1.1.	E-pakalpojumu pieejamības nodrošināšana	Valsts un pašvaldību sniegto pakalpojumu tuvināšana iedzīvotāju dzīves vietai	(1) Esošās situācijas izvērtējums; (2) Pakalpojumu groza izstrāde; (3) Infrastruktūras pielāgošana un attīstība; (4) Publicitātes pasākumi un apmācības	
2. Uzlabot mazo un vidējo uzņēmumu, kā arī lauksaimniecības nozares (attiecībā uz ELFLA) un zivsaimniecības un akvakultūras nozares (attiecībā uz EJZF) konkurētspēju				(1-5)
2.1.	„Ražots Kurzemē”	„Ražots Kurzemē” tālāka pilnveidošana, ceļot mājražotāju konkurētspēju un veicinot mazo ražotāju attīstību	(1) Kopīgas tirdzniecības un loģistikas platformas izveide; (2) kopīgi mārketinga pasākumu preču un pakalpojumu noieta un tūrisma veicināšanai; (3) produktu un pakalpojumu pilnveidošana un uzlabošana (pilotuzņēmumi); (4) priekšlikumu izstrāde un virzīšana izmaiņām likumdošanā; (5) apmācības un pieredzes apmaiņa	1
2.2.	Gastronomiskā tūrisma tīkla izveide Kurzemē	Tūrisma piedāvājuma dažādošana un tūrisma sezonālātes pagarināšana, izveidojot gastronomiskā tūrisma piedāvājumu	(1) Tīkla izveide apzinot un iesaistot ēdināšanas un tūrisma uzņēmumus; (2) „Kurzemes ēdienkartes” izstrāde –Kurzemei raksturīgie ēdieni un kulinārais mantojums; (3) Apmācību un pieredzes apmaiņas pasākumi; (4) Mārketinga un popularizēšanas pasākumi Latvijā un ārvalstīs.	2

Nr.	Projekta nosaukums	Mērķis	Projekta virzieni	Prioritāte 1.-augstākā 5...- zemākā
2.3	High-Tech Kurzeme go International	Reģiona uzņēmumu konkurētspējas paaugstināšana un inovāciju komercializācija	(1) Komercializācijas institūta izveide; (2) Mentoringa programmu uzņēmējiem izveide un ieviešana; (3) ārējo tirgu apgūšanas aktivitātes; (4) Tehnoloģiju pārneses pasākumi; (5) Kopīgas sadarbības platformas izveide	5
2.4.	Biznesa inkubatoru sniegto pakalpojumu attīstība	Pilnveidot biznesa inkubatoru darbību, nodrošinot pakalpojumu pieejamību vienmērīgi visā Kurzemes teritorijā	(1) Mentoringu programmu izstrāde un ieviešana; (2) Mobilo uzņēmējdarbības konsultantu un mentoru tīkla izveide; (3) Inkubatoru atbalsta punktu izveide vietējās nozīmes attīstības centros	4
2.5.	Klāsteru attīstības veicināšana Kurzemē	Sekmēt klāsteru izveidi un attīstību reģionam svarīgās tautsaimniecības nozarēs	Atsevišķu projektu iniciatīvas nozarēs un jomās - sociālie uzņēmumi, mājražotāji, Transports un loģistika, Kokapstrāde un mežs, Tekstils, Tūrisms u.c.	3
3. Aizsargāt vidi un veicināt resursu izmantošanas efektivitāti				(1-8)
3.1.	Zaļās enerģijas attīstība Kurzemes reģionā	Palielināt iespējas atjaunojamo energoresursu izmantošanai, sagatavojot atbilstošus plānošanas dokumentus un izvērtējot dažādus alternatīvās enerģijas resursus (AER) reģionā,	(1)AER iespējamo vietu un veidu izpēte: 1)vēju energoresursu izpētes; 2)jūras viļņi - pilotprojekts; 3)Ģeotermālā enerģija; 4) biomasas izmantošanas iespējas; (2)Ietekmju definēšana (vides kvalitāte, ainava, kultūrvide, sociālā vide u.c.); 1)AER iespējamās negatīvās ietekmes samazināšanas iespējas, 2) gaisa kvalitātes uzlabošana, 3) ūdens kvalitātes uzlabošana u.c. pilotprojekti pašvaldībās; (3) Plānojuma izstrāde (zonējums) reģiona līmenī.	4
3.2.	Dabas resursu un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana un	Veicināt dabas resursu un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu, potenciāla	(1) Ekosistēmas pakalpojumi - dabas resursu un kultūrvēsturisko vērtību ekonomiskās atdeves izpēte; (2) Dabas resursu un	1

Nr.	Projekta nosaukums	Mērķis	Projekta virzieni	Prioritāte 1.-augstākā 5...- zemākā
	potenciāla izmantošana	izmantošanu tūrismam un rekreācijai un nodošana nākamajām paaudzē	kultūrvēsturisko vērtību ilgtspējīga izmantošana tūrisma vajadzībām – produktu un piedāvājumu izveide, mārketinga pasākumi; (3) Pilotprojekti pašvaldībās dabas resursu potenciālai izmantošanai (piem., kurortoloģijas attīstībai (termālo ūdeņu izpēte, dūņu un mālu īpašību izpēte dziedniecības vajadzībām) u.c.). (4) Etnogrāfisko novadu un to kultūrvēsturiskā mantojuma popularizēšana un izmantošana Kurzemes tūrisma identitātes veidošanā	
3.3.	Baltijas jūras un piekrastes aizsardzība	Mazināt negatīvo ietekmi uz Baltijas jūras ekosistēmu	(1) Rīcības plāna izstrāde avārijas seku likvidēšanai Baltijas jūrā bīstamo vielu noplūdes gadījumā; (2) Glābšanas dienestu darbības nodrošināšanai nepieciešamā infrastruktūra un aprīkojums, t.sk. piekļuves nodrošināšana piekrastei un aprīkojums vides katastrofu/ avāriju seku likvidācijai; (3) Publiskās infrastruktūras attīstība, kas mazina antropogēno slodzi un regulē apmeklētāju plūsmu, novēršot negatīvo ietekmi uz jūtīgo piekrastes ekosistēmu un vērtīgajiem biotopiem; (4) Pielāgošanās klimata pārmaiņu ietekmei (vētras, ūdenslīmeņa paaugstināšanās, erozija u.t.t.) un pārmaiņu radīto seku novēršana / mazināšana / monitorings; (5) Atbalsts plānošanas un izpētes pasākumiem, meklējot inovatīvus risinājumus Baltijas jūras vides problēmu mazināšanā un cēloņu novēršanā (piem. gliemju audzēšana)	<p style="text-align: center;">5</p> <div style="display: flex; justify-content: center; align-items: center;"> </div> <p style="font-size: small; text-align: center;">Linking Estonia and Latvia Part-financed by the European Regional Development Fund</p>

Nr.	Projekta nosaukums	Mērķis	Projekta virzieni	Prioritāte 1.-augstākā 5...- zemākā
t.sk. Gliemju Projekts				 CENTRAL BALTIC INTERREG IV A PROGRAMME 2007-2013
3.4.	Koplietošanas meliorācijas sistēmu rekonstrukcija	Veikt izpētes un izstrādāt tehniskos projektus, lai sakārtotu koplietošanas meliorācijas sistēmas piekrastes pašvaldībās	(1) esošās situācijas apzināšana un teritoriju identificēšana; (2) tehnisko projektu izstrāde identificētajām problēmteritorijām; (3) IVN veikšana, ja nepieciešams; (4) meliorācijas sistēmu rekonstrukcija pilotteritorijās.	2
3.5.	Alternatīvas notekūdeņu attīrīšanas sistēmas izpēte un attīstīšana	Izveidot mazajām apdzīvotajām vietām (līdz 1000 iedzīvotāji) efektīvu, ilgtspējīgu un normatīvo aktu prasībām atbilstošu notekūdeņu attīrīšanas sistēmu, ar to panākot notekūdeņu attīrīšanas izmaksu samazinājumu, kā arī uzlabojot situāciju ar notekūdeņu attīrīšanas sistēmu atbilstību normatīvajiem aktiem.	(1) esošās situācijas izpēte un analīze; (2) starptautiska pieredzes apmaiņa esošās situācijas apzināšanai; (3) TEP izstrāde atbilstošākās sistēmas izvēlei; (4) Atbilstošākās sistēmas ieviešana 5 dažādās mērķa teritorijās - tas ietver sistēmas attīstībai nepieciešamās dokumentācijas izstrāde, sistēmu uzstādīšanu, uzraudzību; (5) Ieviešanas rezultātu novērtējums un popularizēšana	3 Linking Estonia and Latvia Part-financed by the European Regional Development Fund
3.6.	Sapropeļa izmantošanas iespējas Kurzemes reģionā	Izpētīt sapropeļa ieguves un izmantošanas iespējas ezeru ekoloģiskā stāvokļa uzlabošanai un sapropeļa kā resursa izmantošanai tautsaimniecībā	(1) ezeru izpēte - eitrofikācija, aizaugums, sapropeļa apjomi un veidošanās dinamika; (2) sapropeļa ķīmiskā sastāva noteikšana un izpēte; (3) sapropeļa izmantošanas iespēju, ieguves, transportēšanas un sagatavošanas tehnisko risinājumu noteikšana; (4) Ieguves uzsākšanai nepieciešamo administratīvo procedūru īstenošana; (5) Pieredzes apmaiņa; (6) Pilotprojekti sapropeļa ieguvē un izmantošanā	6 bringing neighbours closer
3.7.	Ventas upes baseina apsaimniekošanas plāna	Uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, veicinot to laba	Plānā definēto tādu rīcības virzienu pasākumu ieviešana, kas veicami projekta	7

Nr.	Projekta nosaukums	Mērķis	Projekta virzieni	Prioritāte 1.-augstākā 5...- zemākā
	ieviešana	stāvokļa sasniegšanu	formātā	 <small>Latvia Lithuania Latvian Development Programme 2007 - 2013</small> <small>European Union European Regional Development Fund</small> bringing neighbours closer
3.8.	Militāro un degradēto teritoriju konversija	Degradēto teritoriju attīstība sociālekonomiskai izmantošanai	(1) esošo teritoriju kartēšana un situācijas izpēte (statuss, infrastruktūra); (2) Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistra atjaunošana; (3) degradēto objektu un teritoriju izpēte, attīstības scenāriju un izmantošanas iespēju izstrāde; (4) pilotteritoriju sanācija, revīlizācija un attīstības plānošana	8
3.9	Vides drošības attīstība Baltijas jūras ostās	Vides aizsardzības un kvalitātes uzlabošana Baltijas jūras ostās	(1) avārijas seku (naftas produktu noplūde) likvidācijas nodrošināšana (atbilstoši aprīkots kuģis- katru gadu notiek naftas produktu noplūdes, īpaši Liepājas ostā; 2) naftas produktu savākšanas cisterna (Liepājas osta); 3) vides mērījumu veikšana - 4 dažāda tipa mērījumi - a) gaisa piesārņojums - smakas; b) putekļu koncentrācija; c) skaļums; d) gaisma.; 4) attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija - teh.projekta izstrāde un rekonstrukcijas darbi	
4. Veicināt ilgtspējīgu transportu un novērst trūkumus galvenajās tīkla infrastruktūrās				(1-2)
4.1.	Mazo jahtu ostu infrastruktūras attīstība un tīklojuma attīstība Baltijas jūras reģionā	Kurzemes jahtu ostu iekļaušanās kopīgā Baltijas jūras reģiona tīklā	(1)Infrastruktūras uzlabojumi (drošības un komunikāciju sistēmu attīstība); (2) sadarbības un pieredzes apmaiņas pasākumi Baltijas jūras reģionā; (3) Mārketinga pasākumi tūristu piesaistei	 <small>CENTRAL BALTIC INTERREG IV A PROGRAMME 2007-2013</small>
4.2.	Kurzemes reģiona mobilitātes plāns	Vienotas satiksmes sistēmas un transporta infrastruktūras	(1) Plāna izstrāde; (2) Pilotaktivitātes	1

Nr.	Projekta nosaukums	Mērķis	Projekta virzieni	Prioritāte 1.-augstākā 5...- zemākā
		plānošana un reģiona iekšējās un ārējās sasniedzamības uzlabošana	 <small>Linking Estonia and Latvia Part-financed by the European Regional Development Fund</small>	
5. Veicināt sociālo iekļaušanu un apkarot nabadzību				(1-5)
5.1.	Sociālo uzņēmumu attīstība Kurzemē un klāsteru izveide	Sociāli atstumto, riskam pakļauto grupu nodarbinātības, sociālās iekļaušanas veicināšana un uzņēmējdarbības dažādošana Kurzemes reģionā.	(1) Ierosinājumi normatīvo aktu izmaiņām t.sk. nodokļu atvieglojumiem. (2) Izglītojoši informējoši pasākumi atbalsts potenciālajiem uzņēmējiem, sadarbība biznesa plāna izstrādē, darbinieku piesaistē, klientu motivēšana, pieredzes apmaiņa, pilotēšana.	3
5.2.	Cilvēkresursu attīstība sociālajā nozarē Kurzemē	Kvalitatīvu, profesionālu un mērķgrupām atbilstošu sociālo pakalpojumu sniegšana	(1) Speciālistu (Ergoterapeitu, fizioterapeitu, psihologu u.c.) tīkla veidošana, pieredzes apmaiņa, pieprasījuma kartēšana un speciālistu piesaiste, darbības mehānisma izstrāde/sistēma. (2) Sociālo dienestu darbinieku kvalifikācijas celšana: vienota metodiskā centra izveide, darbinieku izglītošana, pieredzes apmaiņa, kvalitātes uzlabošana sociālo pakalpojumu sniedzēju darbības kvalitātes paaugstināšana	4/5
5.3.	Labas vecumdienas Kurzemē	Dzīves kvalitātes uzlabošana veciem cilvēkiem lauku teritorijās	(1) Mobilās brigādes tīkla izveide, (2) grupu dzīvokļu tīkla izveide Kurzemes reģionā un to pielāgošana mērķgrupas vajadzībām; (3) klientu motivācija, (4) darbinieku piesaiste un apmācība	1
5.4.	Dzīvot pilnvērtīgi!	Vides pieejamības uzlabošana cilvēkiem ar īpašām vajadzībām	(1) Vides pieejamības iespēju izvērtēšana Kurzemē un tipveida risinājumu modeļu izstrāde efektīvas pieejamības nodrošināšanai. (2) Infrastruktūras uzlabojumi: Pandusu, liftu pacelāju izbūve, iekšējās vides pielāgošana vājredzīgiem	4/5

Nr.	Projekta nosaukums	Mērķis	Projekta virzieni	Prioritāte 1.-augstākā 5...- zemākā
			cilvēkiem, mobilu transporta iegāde un aprikošana, trotuāru pielāgošana vājredzīgiem un cilv.ar kust.trauc. telpu izbūve un aprīkojumu iegāde u.c.	
5.5.	Sociālo pakalpojumu attīstība un pilnveidošana	Dažādot un pilnveidot sociālos pakalpojumus atbilstoši dažādu sociālo mērķgrupu vajadzībām, nodrošinot arī to motivāciju un līdzdalību	(1)Sociālo pakalpojumu kvalitātes un atbilstības izvērtēšana,(2) jaunu speciālo pakalpojumu izveide,(3) motivācijas programmu izstrāde sociālā riska personām	2
6. Ieguldīt izglītībā, prasmēs un mūzikā				(1-4)
6.1.	Karjeras izvēles atbalsta sistēmas izveide Kurzemē	Darba tirgum atbilstošu, kvalificētu un motivētu profesionāļu sagatavošana	(1) Karjeras izvēles sistēmas izveide un integrēšana vispārējās izglītības iestādēs; (2) Karjeras konsultantu tīkla izveidei un speciālistu apmācību un darbības nodrošināšana skolās, PIC, profesionālās izglītības iestādēs; (3) sadarbības stiprināšana starp darba tirgu un izglītības iestādēm;	3
6.2.	Profesionālās izglītības piedāvājuma pilnveidošana Kurzemē	Kvalitatīva un darba tirgus prasībām atbilstoša profesionālās izglītības piedāvājuma veidošana Kurzemē	(1) Pedagogu profesionālās kvalifikācijas celšana; (2) Profesionālo izglītības iestāžu mācību un praktisko apmācību infrastruktūras uzlabošana; (3) Pilota aktivitātes „mācību kombinātu” izveidē; (4) Pieredzes apmaiņas un sadarbības pasākumi ar reģiona uzņēmumiem	1
6.3	Kurzemes reģiona jauniešu iniciatīvas	Piepildīt jauniešu brīvo laiku ar kvalitatīvām aktivitātēm, kas vērstas uz jauniešu potenciāla izmantošanu un iesaisti reģiona attīstībā	(1) Jauniešu iniciatīvu organizāciju tīkla izveide; (2) Jauniešu iniciatīvu centru izveide un attīstību; (3) Kultūras, sporta un izglītojoši karjeras pasākumi	2
6.4	Mūzikā visiem	Mūzikā piedāvājuma	(1) Pieaugušo izglītības centru kapacitātes	4

Nr.	Projekta nosaukums	Mērķis	Projekta virzieni	Prioritāte 1.-augstākā 5...- zemākā
		pilnveidošana Kurzemē	celšana, uzlabojot mācību infrastruktūru un izstrādājot apmācību programmas;	
7.Citi				(1-4)
7.1.	Siltumsaimniecības attīstība vietējās nozīmes attīstības centros	Uzlabot mazo siltumapgādes sistēmu energoefektivitātes rādītājus	A1.Tehniski ekonomiskā izpēte; A2.Projekt.dokumentācijas izstrāde; A3.Rekonstrukcija (katlu mājas, siltumtīkli).	1
7.2.	Kurzemes apdzīvoto vietu drošības infrastruktūras uzlabošana	Noziedzības līmeņa samazināšana, iedzīvotāju drošības paaugstināšana	(1) Tehniskā nodrošinājuma izpēte un tehniskā projektēšana; (2) Aprīkojuma (videonovērošanas kameru) ierīkošana; (3) Apmācība un sasaiste ar tiesībsargājošajām struktūrām	2
7.3.	Integrēta sporta un veselīga dzīvesveida infrastruktūras plānojums un apsaimniekošanas modeļi	Veicināt veselīgu dzīves veidu un efektīvu sporta un atpūtas infrastruktūras plānošanu un izmantošanu		3
7.4.	Vides sakārtošana investīciju piesaistei	Radīt priekšnoteikumus investīciju piesaistei reģiona pašvaldībās	(1) Industriālo zonu atbilstības izvērtējums un attīstības scenāriju izstrāde; (2) Industriālo zonu infrastruktūras sakārtošana	4